

mei/juni 2015

4/5

SamenKerk

Uitgave van het Bisdom Haarlem - Amsterdam

West-Friese missionarissen
in Kenia

pagina 8

Nieuw museum
in Kathedraal

pagina 12

Op bedevaart naar Rome!

In dit nummer

Woord van de bisschop	3
Kroniek en agenda van de bisschoppen	6
Interview: West-Friese missionarissen in Kenia	8
Kerkengek: Het nieuwste museum van Nederland in onze Bavo!	12

Romekatern

Vreugdevolle bedevaart naar Rome	14
Ervaringen hulpbisschoppen	15
Interview: Er is hoop!	16
Woorden van betekenis	17
De bisdombedevaart in beeld	18
Ontmoeting met de paus	26
Terugkijken op de reis	27

Puzzel	28
Parels uit de Schattengrot: Jij bent helemaal mooi, mijn vriendin!	29
Van Onderop	30
Kort nieuws	32
Update actie Kerkbalans	35
Geboekt	36
Personalia	38
Belicht	40

Colofon

Samen Kerk is het informatieblad binnen het Bisdom Haarlem - Amsterdam en verschijnt tienmaal per jaar nummer 4/5 jaargang nr. 40

Hoofdredactie

Wim Peeters

Eindredactie

Christel Kerssens-Van der Pijl

Redactie

Christel Kerssens-Van der Pijl, Wim Peeters, Eric van Teijlingen, Petra Vermeer

Aan dit nummer werkten mee:

Marcel Poorthuis, Hein-Jan van Ogtrop, Mirjam Spruit-Borst, Marius van der Knaap, Martin Fredriks, Eric Fennis, Mgr. Van Burgsteden, Mgr. Hendriks, pelgrims van de Romebedevaart

Redactieadres:

Samen Kerk
Postbus 1053,
2001 BB Haarlem

Telefoon: (023) 511 26 60
Faxnummer: (023) 511 26 59
IBAN: NL86 ABNA 0230 8523 19
E-mail: pvermeer@bisdomhaarlem-amsterdam.nl
Internet: www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Abonnementsprijs:

€ 30,00 per jaar; buitenland: € 36,00 per jaar
Abonnementenadministratie: (023) 511 26 40

Advertenties:

Borgerpark Media
Postbus 8027
6060 AA Posterholt
Telefoon: (0475) 711 362
E-mail: info@borgerparkmedia.nl
www.borgerparkmedia.nl

Vormgeving/technische realisatie:

Novente vormgevers, Lunteren

Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming worden overgenomen. Van sommige teksten en illustraties is de herkomst niet te achterhalen. Verantwoordelijken kunnen reageren via bovenstaand adres.

Terug uit Rome

'Moe maar voldaan keerden zij huiswaarts'. Met die doodoener eindigen veel reisverslagen. Maar voor ons ging het helemaal op. De bedevaart naar Rome is een pelgrimage geworden met veel indrukken, ervaringen en hoogtepunten. En tegelijk fysiek en geestelijk enorm inspannend voor onze bijna 800 pelgrims in de leeftijd van 1,5 tot 91 jaar. Ze hebben er zich prima doorheen geslagen. Ik heb veel positieve reacties gehoord, niet alleen van onze pelgrims zelf, maar ook van buitenstaanders. Door een Romeinse tv-/internetomroep werd me verbaasd gevraagd hoe dat nou kan, zo'n grote groep enthousiaste pelgrims met veel jongeren en gezinnen uit dat rare gesecculariseerde Nederland, uit 'Amsterdam... of all places?'

Allereerst komt het door de pelgrims zelf. Het viel me op wat voor een positieve groep het was, vrolijk en met een hart voor geloof en Kerk. Ik heb ze ervoor bedankt. Een fantastische bijdrage heeft ook ons kathedrale koor geleverd, en het zogenaamde pelgrimskoor. Ze hebben prachtig gezongen in alle grote vieringen. Het kathedrale koor gaf een speciaal concert op 4 mei, Dodenherdenking, in aanwezigheid van de Nederlandse ambassadeur bij de Heilige Stoel, Z.K.H. prins Jaime de Bourbon de Parme, die een mooie toespraak hield, en waarbij andere ambassadeurs aanwezig waren, uit België en andere landen. Ik denk dat het wellicht de eerste keer in de geschiedenis is dat op hetzelfde moment in Amsterdam en Rome een 4-meherdenking plaatsvond. Om acht uur klonk het Wilhelmus, na twee minuten stilte, uit duizend kelen in de prachtige kerk.

Twee pausen

Het kathedrale koor had ook het voorrecht om voor twee pausen te mogen zingen. Emeritus-paus Benedictus XVI ontving ons op zondagavond 3 mei bij zijn woning in de Vaticaanse tuinen. Het koor stond opgesteld bij het huis, toen de 88-jarige paus in een soort golfkarretje kwam aangereden. Hij had net de rozenkrans gebeden bij de Lourdesgrot. Hij maakte een broze indruk, maar volgde geestelijk helder en met intense aandacht de liederen, die dirigente Sanne Nieuwenhuijsen had uitgekozen, waaronder zijn lievelingslied "Denn Er hat seinen Englen..." van Mendelssohn.

Ook de huidige paus Franciscus nam ruimschoots de tijd om bij de algemene audiëntie van 6 mei op het Sint Pietersplein onze pelgrims te begroeten, verschillende van onze kinderen zijn zegen en een knuffel te geven. Met ons kathedrale koor ging hij op de foto en hij luisterde naar het lied dat zij zongen. Hij liet blijken de zang te waarderen, schudde nog wat handen en liet de koorleden – en mij – vereerd achter.

Voor mij persoonlijk was het trouwens de week van de drie pausen. Zaterdagmiddag 2 mei mocht ik nog de Koptische paus Tawadros II uit Caïro verwelkomen in de St. Vituskerk in »

Foto: familie Marquenie

Hilversum, alvorens naar Rome te vliegen om op zondagmorgen in de Sint Pieterskerk te kunnen voorgaan in de grote openingsviering van onze bedevaart. Er zijn weken dat ik het met minder moet doen!

Samen Kerk

Het doel van de bedevaart was natuurlijk primair om verbondenheid te ervaren met elkaar, met de Wereldkerk en met God. Het is goed af en toe eens los te komen uit de typisch Nederlandse situatie, met z'n eigen problemen

en probleempjes, en een bredere blik te krijgen. We zijn tenslotte samen Kerk, niet alleen met mensen uit onze eigen wijk of dorp, of parochie, maar met de gelovigen van alle tijden en alle plaatsen. De ervaring met vergrijzing en ontkerstening is vooral iets van West-Europa, en dus ook van Nederland. In Azië en Afrika is alles anders. Er is groei en vitaliteit, maar ook een vervolging, die extreme proporties heeft aangenomen. Dat herinnert ons juist in Rome aan de Kerk van de eerste eeuwen. Er zijn twee plaatsen waar jongeren echt stil worden. Dat zijn niet de grote kerken of musea, maar de catacomben en

het Colosseum, waar een eenvoudig kruis herinnert aan de vele christenen die hier in de arena zijn vermoord. Zo is het begonnen. En zo is het voor vele christenen wereld-

“Vrolijk en met een hart voor geloof en Kerk”

wijd weer. Maar de Blijde Boodschap van verlossing, vergeving en eeuwig leven laat zich ook nu niet stoppen.

Vreugde alom

Naast zulke momenten van ernst en bezinning was er toch vooral veel vreugde en ontmoeting. Je hoefde maar op een terrasje te gaan zitten, en je kwam al gauw in gesprek met onze eigen pelgrims maar ook met mensen van andere landen en culturen. De hulpbisschop en ik waren een keer wat vroeg voor een viering en slopen, al gekleed in 'klein paars', naar een zijstraatje om nog even een cappuccino te drinken, toen hele stoeten pelgrims fotograferend en filmend langskwamen en het tafereel vastlegden.

De onderlinge sfeer bleef tot het einde optimaal. Helaas was de terugreis op 7 mei door een brand op de luchthaven voor velen een beproeving. Zo'n 200 pelgrims

zijn een dag later teruggevlogen (sommigen zelfs via Parijs), maar ik denk dat ze dat er wel voor over hebben gehad.

Mijn bijzondere dank gaat uit naar de VNB-reisorganisatie en onze bisdommedewerk(st)ers, die alles georganiseerd hebben en enorm veel werk verzet hebben. Voorafgaand aan de reis en in Rome. Maar ook de tientallen reisleiders, gidsen, pastoraal begeleiders, begeleiders van de kinder-, tiener- en jongerenprogramma's, dirigenten, koorleiders en -zangers, organisten, voorgangers en assistenten in de vieringen, het medisch team, de verantwoordelijken voor de communicatie, die ervoor gezorgd hebben dat ook de thuisblijvers snel veel konden meeleven. Bij elkaar misschien wel honderd man/vrouw die zich voor deze succesvolle bedevaart hebben ingezet. Te veel om op te noemen. Aan allen zeg ik oprecht: *grazie mille grazie*, hartelijk bedankt!

Op het einde kreeg ik de vraag: Wanneer gaan we weer op bedevaart? Gezien de enorme organisatie zal het nog wel even duren, maar het plan houd ik zeker vast. <

+ Bisschop Jozef Marianus Punt

Unieke blik op de gehele groep pelgrims van de Bisdombedevaart naar Rome tijdens de Eucharistieviering in de Sint Pieter

Uit de kroniek en agenda van de bisschoppen

Getijdengebed app

Programmeur Marco van 't Klooster (Roermond), Teun Warnaar (Haarlem) en kapelaan Ignas Tilma (werkzaam in regio Schagen) hebben op 27 april de vernieuwde app voor het Getijdengebed gepresenteerd. Met deze nieuwe app kan het Getijdengebed worden gebeden vanaf een smartphone of tablet, ook als het internet tijdelijk niet beschikbaar is. De app is te vinden in de Google Play store en de App Store van Apple. Via de website van de Tiltenberg is nog altijd het digitale getijdengebed te gebruiken.

Mgr. Punt, paus van de kopten Tawadros II en pastoor Dresmé in de Vituskerk te Hilversum
Foto: Bruno Wacker

Paus Tawadros II in Hilversum

De Koptisch-Orthodoxe patriarch van Alexandrië, paus Tawadros II, bracht een pastoraal bezoek aan de Koptische gelovigen in Nederland. Op 2 mei was er een ontmoeting in de Sint Vituskerk in Hilversum, waarbij Mgr. Jos Punt de Koptische Paus heeft verwelkomd, samen met pastoor Jules Dresmé. In zijn welkomstwoord sprak de Bisschop zijn solidariteit uit met de Kopten, die zich op dit moment in een moeilijke situatie bevinden (in Egypte en vanwege de moord op 21 Kopten door IS in Libië): "We zijn werkelijk broeders en zusters van elkaar." Paus Tawadros II bezocht meerdere kerken van Koptische Christenen in onze land.

Uitnodiging Priesterwijding

Op zaterdag 30 mei zal Mgr. Punt door handoplegging de diakens Andrea Geria en Marco Cavagnaro tot priester wijden tijdens een pontificale viering in de Kathedraal St. Bavo (Haarlem). U bent van harte uitgenodigd om bij deze plechtigheid aanwezig te zijn. De aanvang is om 10.30 uur, na afloop is er in de kathedrale basiliek gelegenheid om de wijdelingen te feliciteren.

Foto: Wim Koopman

- 15 april De Bisschop, Mgr. J. Punt, was aanwezig bij de Korpsdag van het Militair Ordinariaat (o.a. bij de viering) in Bovendonk.
- 17 april De Bisschop heeft overlegd met de staf van het opleidingscentrum Tiltenberg (zowel met het grootseminarie St. Willibrord als met het St. Bonifatius Instituut).
- 20 april De Bisschop en Hulpbisschop, Mgr. J. Hendriks, hadden overleg met de Priesterraad.
- 23 april De Bisschop had protocollair overleg met de VPW.
- 25 april De Bisschop ontving Abt Aloysius Althaus en gevolg van de Abtei Königsmünster (Meschede, Duitsland).
- 27 april De Bisschop heeft zich door de makers van een nieuwe app voor het Getijdengebed laten voorlichten. Zie hierboven.

- 30 april De Bisschop was aanwezig bij de formele overdracht van bevoegdheden van dhr. E. Duijsens naar dhr. T. van der Steen als algemeen econoom.
- 2 mei De Bisschop heeft in Hilversum de Koptische Paus Tawadros II verwelkomd. Zie hierboven.
- 2-7 mei De Bisschop en Hulpbisschop namen met 780 pelgrims deel aan de bedevaart naar Rome.
- 9 mei De Hulpbisschop had in Amsterdam een ontmoeting met pater Adolfo Nicolás, Generaal Overste van de Jezuïeten, die een bezoek bracht aan het Ignatius huis en de Krijtbergkerk (Amsterdam).
- 10 mei De Hulpbisschop bracht een parochiebezoek aan de parochie Sterre der Zee (Zeewolde).
- 11 mei De Bisschop had een gesprek met vertegenwoordigers uit ons bisdom van 'Couples for Christ' (een Filippijnse organisatie).

- 12 mei De Bisschop en Hulpbisschop hebben vergaderd met de Bisschoppenconferentie (in Utrecht).
- 13 mei De Hulpbisschop vergaderde met de Katholieke Schoolraad (in Woerden).
- 19 mei De Bisschop heeft de Overste van de Blauwe Zusters in Nederland ontvangen.
- 21 mei De Hulpbisschop was aanwezig bij een presentatie-bijeenkomst van 'Verus' (bestuur RK en PC onderwijs in Huizen en Bussum).
- 22 mei De Hulpbisschop vergaderde met de Cura Migratorum. De Bisschop en Hulpbisschop hebben deelgenomen aan de barbecue om de vele vrijwilligers van de organisatie van de Romereis te bedanken.
- 23 mei De Bisschop en Hulpbisschop hebben bij de diocesane Vormselviering (in Heiloo) het sacrament toegediend aan tientallen tieners.
- 24 mei De Bisschop vierde het Hoogfeest van Pinksteren in de Kathedraal St. Bavo (Haarlem). 's Middags waren de Bisschop en de Hulpbisschop in Heiloo voor de bedevaart/jaarlijkse gebedsdag Vrouwe van alle Volkeren.
- 27 mei De Hulpbisschop was bij een bijeenkomst over de diocesane financiën (in Amsterdam).
- 29 mei De Hulpbisschop vergaderde met de pastores diaconie (Heiloo) en nam deel aan de studiedag CSLK (de Tiltenberg).
- 30 mei De Bisschop wijdt de diakens Andrea Geria en Marco Cavagnaro tot priester tijdens een pontificale viering in de Kathedraal St. Bavo (Haarlem). 's Middags is de Bisschop in Düsseldorf, Duitsland, voor de gebedsdag Vrouwe van alle Volkeren, met kardinaal Joachim Meisner.
- 31 mei De Bisschop en Hulpbisschop nemen deel aan de reünie van de Romereis in Heiloo.
- 1 juni De Bisschop neemt deel aan de Willibrorddag van het grootseminarie (bedevaart naar Haastrecht). De Hulpbisschop is bij de start van een Neocatechumenale gemeenschap in Aalsmeer-Uithoorn.
- 6 juni De Hulpbisschop is aanwezig bij het KJD-festival (Nieuw-Cuijk).
- 7 juni De Bisschop en Hulpbisschop nemen deel aan de Sacramentsprocessie in Amsterdam.
- 8-12 juni De Hulpbisschop neemt deel aan colloquium over canoniek recht (Brescia, Italië).
- 9 juni De Bisschop vergadert met de Bisschoppenconferentie (in Utrecht).

- 10 juni De Bisschop neemt deel aan een sponsordiner t.b.v. de restauratie van de Kathedraal St. Bavo.
- 12 juni De Bisschop vergadert met alle pastores van ons bisdom over de liturgie (bijeenkomst in Heiloo).
- 13 juni De Bisschop en Hulpbisschop zijn aanwezig bij de Bavodag (in de Kathedraal in Haarlem). De Hulpbisschop viert de Eucharistie met het Kerstmisgilde (in Haarlem).
- 14 juni De Hulpbisschop neemt deel aan de Maria-omwegang in Haarlem.
- 15 juni De Bisschop overlegt met het bestuur van het Militair Ordinariaat. De Hulpbisschop is aanwezig bij een bijeenkomst voor bisschoppen van de Focolare (in Nieuwcuijk).
- 16 juni De Hulpbisschop vergadert met de bisschoppelijk gedelegeerden voor onderwijs (in Utrecht).
- 17 juni De Bisschop en Hulpbisschop nemen afscheid van mevrouw Mirjam Spruit-Borst als medewerkster van het bisdom.
- 18 juni De Bisschop is aanwezig bij de commando-overdracht hoofdkrijgsmachtaalmoezenier van diaken Jules Post naar diaken Tom van Vilsteren (in Haarlem). De Hulpbisschop vergadert met de migrantenpastores van ons bisdom.
- 21 juni De Bisschop en de Hulpbisschop nemen deel aan de Sint-Jansprocessie in Laren. Zie ook pagina 32.
- 22 juni De Hulpbisschop vergadert met de Cura Migratorum.
- 23 juni De Bisschop en Hulpbisschop overleggen met de Priesterraad.
- 25 juni De Hulpbisschop opent de verbouwde zorginstelling Lommerlust (Beverwijk).
- 26 juni De Bisschop en Hulpbisschop nemen deel aan een symposium vanwege 40 jaar luchthavenpastoraat (Schiphol). 's Middags nemen ze afscheid van dhr. Emile Duijsens (zie pag. 32).
- 28 juni De Bisschop en Hulpbisschop nemen, met de overige Nederlandse bisschoppen, deel aan de pontificale hoogmis voor de dankzegging van de pauskeuze van Z.H. Paus Franciscus (in Den Haag).
- 30 juni De Bisschop en Hulpbisschop overleggen met de Diocesane Pastorale Raad.

In de periode april-juni hebben beide bisschoppen (vrijwel ieder weekend) in meerdere parochies het Sacrament van het Vormsel toegediend. Voor de overige activiteiten van de bisschoppen en actuele informatie zie:

www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl

In 1955 ontmoetten ze elkaar op het station van Broek op Langedijk, nu Heerhugowaard. "Die gaat vast ook naar Hoorn", zei de vader van Gerard Kraakman tegen zijn zoon, wijzend op Gerard Mooij, die eveneens door zijn ouders werd uitgezwaaid. 'Hoorn' was het St. Bonifatius missiehuis van Mill Hill, een kleinseminarie voor jongens van boven de rivieren die missionarissen wilden worden. De beide jongens komen uit de West-Friese buurdorpen en -parochies Noord-Scharwoude en Heerhugowaard-De Noord. Beiden zijn hun hele priesterleven al werkzaam in Kenia. Zestig jaar later spelen ze iedere zondagavond met medepaters uit de hele wereld in het Mill Hill House in Kisumu boerenbridge, door hen "O Hell" genoemd.

Pater Gerard Kraakman (links) en pater Gerard Mooij

West-Friese missionarissen in Kenia

Hoorn

Pater Gerard Mooij (75) herinnert zich Hoorn nog goed: "Het was er best wel streng, maar je accepteerde dat in die tijd. De dag was gereguleerd, op schema, en er heerste discipline. We sliepen in celletjes op een grote slaapzaal, met een gordijntje als deur. Iedere avond moest je een eigen wasbekken met water vullen zodat je de volgende ochtend kon wassen. In de winter gebeurde het regelmatig dat het water de andere ochtend bevroren was." "Dat was op zich ook wel weer lachen, als je om je heen het ijs gekraakt hoorde worden," vult pater Gerard Kraakman (73) lachend aan.

Ze kijken terug op een fijne tijd daar tussen de ongeveer 120 leerlingen van dit kleinseminarie. "Je ontdekte al gauw de stelregel dat hoe minder je opviel, hoe gemakkelijker je door kon gaan. Kijk, overdag was het verboden om op je cel te zijn, dat mocht niet. Overigens mocht je op de slaapzaal ook niet praten. Maar als iemand overdag daar gesnapt werd, bij een tweede keer vloog je eruit... Als je gesnapt werd natuurlijk!", zegt Mooij met een ondeugende blik.

Zowel Kraakman als Mooij gingen naar Mill Hill met de notie om missionaris te worden en priester. "Bij mijn plechtige communie moest je op een briefje opschrijven wat je wilde worden. Ik schreef 'missionaris' op." Hoe was deze roeping ontstaan? Mooij antwoordt als eerste: "Ik had een dorpsgenoot pater Jan Molenaar, die was ook van Mill Hill. Ik vond hem inspirerend. Mijn ouders vonden het goed en mijn moeder vond Hoorn geruststellend dichtbij. Daarnaast had ik ook een boekje gekregen over Mill Hill met op de voorkant een foto van een pater met een flinke baard in een toog en de rode sjerp van Mill Hill op een motorfiets. Dat leek mij wel wat." Ook Kraakman herinnert zich zo'n boekje, dat hij in de zevende klas op school vond. "Ik wilde eigenlijk geen pastoor worden in een Nederlandse parochie, liever ergens Broeder in de missie. Zo kwam ik tot mijn keuze naar Hoorn te gaan met de zegen van mijn ouders."

Priesterschap

Nadat de paters het kleinseminarie in Hoorn hadden afgerond, gingen ze naar het grootseminarie voor twee jaar filosofie in Roosendaal. Aansluitend studeerde ze vier jaar theologie in Mill Hill, een voorstadje van Londen, waar het hoofdkwartier gevestigd was van de Saint Joseph Missionaries of Mill Hill (in 1866 aldaar gesticht door kardinaal Herbert Vaughan van Londen).

De studies werden afgerond met de diaken- en priesterwijding. Mooij: "Ik ben in de zomer van 1965 door kardinaal J. Heenan priester gewijd in de kathedraal van Westminster, Londen. Tot 1964 mochten er van de Orde slechts zes familieleden erbij aanwezig zijn, maar bij mij was die regel opgeheven en kwamen maar liefst 28 familieleden als mijn ouders en broers en zussen naar Londen. Het was een prachtige dag. Ik kom uit een hecht gezin van elf kinderen en mijn vader was tuinder. Ik vond het fijn dat ze erbij waren." De ouders en familie (twaalf kinderen) van pater Kraakman – zijn vader was kruidenier – hoefden niet meer naar Londen af te reizen. Inmiddels was besloten dat iedere kandidaat in zijn eigen parochiekerk werd gewijd. En zo kwam het dat Kraakman op de vigilie van het hoogfeest van HH. Petrus en Paulus in de kerk van Langedijk door mgr. T. Zwartkruis priester werd gewijd. De priesterzonen en bisdompriesters Jacques Huitema en Dick Duijves, klasgenoten van de lagere school, begeleidden de neomist daarbij.

Naar de missie

Na de priesterwijding volgde onherroepelijk de uitzending naar een missie-land. Mooij: "Op de dag van mijn priesterwijding kreeg ik een brief met Kenia erop. Twee maanden later volgde de

reisinformatie." Kraakman: "Ik wist het eerder, toen ik nog in Londen was. Ook Kenia. Nu was daar een missionaris die Swahili sprak. Samen met drie anderen nam ik bij hem taallessen. Maar toen ik in Kenia kwam, eind 1968, ging ik werken in een gebied waar Luo werd gesproken en Swahili niet geliefd was. Ik had dus weinig aan deze taallessen." Beide paters geven aan dat er sowieso weinig voorbereiding was op een leven in de tropen.

In respectievelijk 1965 en 1968 vertrokken Mooij en Kraakman naar hun missiepost. Mooij: "Ik ging eerst naar Marseille. Vandaar met de boot naar Mombasa en dan met de trein naar Kisumu. Een hele reis dus, maar geweldig. De boot heette 'La Bourdonnais'. We reisden met acht Mill Hill'ers en 's avonds werd er gekaart. Ik had samen met Jan Klaver uit Alkmaar een kajuit. Ik herinner mij nog dat er onder in het schip een groep soldaten van het Franse Vreemdelingenlegioen was en dat ze niet aan dek mochten."

De reis naar Kenia verliep voor Kraakman heel anders. Ook op dit punt was het beleid veranderd. Hij mocht alleen reizen en met het vliegtuig... Maar wel met de goedkoopste vlucht. Dus vloog hij van Schiphol naar Rome, dan naar Caïro in Egypte, vervolgens naar Adis Abeba in Ethiopië en dan

Kapel in aanbouw in Bala (Kisumu)

door naar Nairobi, de hoofdstad van Kenia. Kraakman: "Door omstandigheden werd het alsnog een wereldreis. In Rome moest ik een nacht overblijven. De andere dag heeft een medepater mij de St. Pieterskerk laten zien. Vervolgens vloog ik gepland naar Caïro. We kwamen er twee uren te laat aan. Terwijl wij landden, steeg mijn andere vlucht op. Ik kon pas de volgende dag verder, dus heb ik die dag doorgebracht met het bekijken van de piramides. Ook in Ethiopië had ik een dag extra. Ik kwam dus enkele dagen later aan in Kenia. Op de afgesproken dag en tijd zou Gerard van de Laar mij ophalen, maar ik was er nog niet. Hij belde met de bisschop en zei dat ik er niet was. Die antwoordde: ach, die komt wel. Na aankomst bracht een andere pater mij dezelfde dag nog per auto naar Kisumu. Ruim 450 km in een recordtijd van vier uren. Maar – aldus Kraakman – de weg was net nieuw geasfalteerd en er was weinig verkeer en geen politie, niet zoals nu." »

Pater Gerard Kraakman MHM

- Noord-Scharwoude
- geboren: 10 oktober 1941
- priesterwijding: 28 juni 1968
- in Kenia sinds 1968

Pater Gerard Kraakman is nog volop actief in zijn parochie in Nanga. In 2012 rondde hij de bouw van de parochiekerk af. Nu wordt in een sloppenwijk van de parochie een mooie kapel als bijkerk gebouwd. De muren en toren zijn klaar; het dak en de ramen ontbreken nog. De parochianen zullen zelf de kosten van het dak ad één miljoen schilling (tienduizend euro) moeten sparen. Misschien kunnen wij helpen bij de onkosten, vijf- à zesduizend euro, voor de glas-in-ijzer ramen, die pater Kraakman zelf heeft ontworpen en zelf zal maken. Dan is deze kerk naar verwachting af, als pater Kraakman in oktober 2016 75 jaar wordt. Missieprocurer Mill Hill, Yoannahoeve 4, 6861 WJ, Oosterbeek. Bankrekening NL 39 ABNA 0400236311 (o.v.v. G. Kraakman in Kenia / ramen kapel).

Het aartsbisdom Kisumu werd het werkerrein voor beide West-Friezen. Er werkten toen zo'n honderd Mill Hill'ers, waarvan er velen uit Nederland kwamen en uit ons bisdom als Kees Swart en Simon van de Gulik uit Grootebroek, Niek Konings en Jaap Molenaar uit Volendam, Jan Kemper uit Warmenhuizen, Alwin Meyer uit Amsterdam enz.

Pater Kraakman was elf jaar werkzaam in Nyanggoma, 22 jaar in Nyamonye en alweer twaalf jaar in Nanga, een dorpje aan het Victoriameer grenzend aan Kisumu. Een deel van de parochie is een sloppenwijk. In de 47 jaar dat hij in Kenia heeft gewerkt, heeft hij naast zijn pastorale en priesterlijk werk ongeveer twaalf kerken en kapellen gebouwd, diverse scholen en klaslokalen en belangrijke voorzieningen voor de mensen. In 2012 werd de nieuwe St. Petruskerk in Nanga door de bisschop ingewijd. In een van de door Kraakman ontworpen en gemaakte ramen is duidelijk de St. Jan de Doperkerk van Langedijk te herkennen. Een herinnering aan thuis, en ook aan de giften uit de thuisparochie.

Pater Mooij heeft vergelijkbare activiteiten ondernomen. "Ik werd pas later in mijn loopbaan bouwpastoor. In Uyoma moest ik een hele parochie opbouwen met niks en uit het niks. En in mijn tijd in Segu, 15 jaar, heb ik daar vele kerkjes gebouwd. Soms duurde dat jaren, omdat het geld op was om verder te bouwen en er dan eerst gespaard moest worden."

Pater Gerard Mooij MHM

- Heerhugowaard-De Noord
- geboren: 26 november 1939
- priesterwijding: 10 juli 1965
- in Kenia sinds 1965

Pater Gerard Mooij viert op zondag 12 juli zijn gouden priesterfeest in de kerk H. Hart van Jezus, Middenweg 541, 1704 BE in Heerhugowaard (aanvang om 10.00 uur). U bent van harte welkom hierbij aanwezig te zijn. Of stuurt u een leuk kaartje?

Glas-in-lood-raam met de St. Jan de Doperkerk van Langedijk

Thuisfront

Allebei zijn ze verknocht aan Kenia en zouden niet meer terug willen. Ze houden van het land, van de mensen en hun manier van leven. Toch gingen beide paters regelmatig terug naar huis. Dat was in het begin wel even een kleine schok. Mooij: "In 1970 mocht ik voor het eerst terug naar Nederland. De situatie daar was in vijf jaar tijd helemaal veranderd. Er was opeens rijkdom. De tuinders beleefden gouden tijden en verdienden veel. Iedereen had ook een auto. Ik

schrok ervan. Ik vond vijf jaar ook een te lange tijd. Later is dat ook veranderd in drie jaren." Kraakman: "Dat je zo ver van je familie af zat, was soms best moeilijk. Je kon niet bellen en er was geen internet zoals nu. Je schreef brieven. In 1974 ging ik voor het eerst terug. Wat was ik blij om mijn familie weer te zien. Ik haalde wel een paar van mijn jongere zussen door elkaar, want ze waren ondertussen flink gegroeid."

De band met de familie – beiden komen uit een groot katholiek gezin – is voor beide Gerards altijd hecht geweest. In de loop van de tijd is er veel veranderd. Moderne zaken als internet helpen bij het contact met thuis, waardoor familie-nieuws sneller bekend is. De paters werkten in Kenia in een Kerk die flink is gegroeid, tientallen kerken hebben ze gebouwd voor het groeiend aantal katholieken, terwijl in Nederland de kerken steeds leger werden en de kerkgangers steeds grijs. Beide paters betreuren dit. Kraakman: "Hier komen gezinnen, jeugd en jongeren 's zondags naar de kerk. Op dinsdag zijn de 400 leerlingen van de middelbare school in de ochtendmis van 6.30 uur en iedere donderdag de ruim duizend leerlingen van de basisschool. Beiden scholen zijn naast de kerk gelegen en Kraakman is een grote sponsor van de scholen door er te bouwen en voor sommigen kinderen het schoolgeld te betalen (nu doet hij dat van zijn AOW). Niet allemaal katholiek, hooguit een kwart, maar allemaal zingen ze mee en zijn ze bij de viering betrokken. Zo anders, ik vraag mij wel eens af wanneer komt de omslag in Nederland?" Mooij vult aan: "Ik denk dat het moeilijk is voor de priesters in Nederland. Ik benijd hen niet. Hier ga je voor je plezier naar de kerk, ook al duurt het meer dan een uur. Waarom? Omdat de liturgie leeft! Er is leven in de kerk met zang en dans en iedereen doet mee. Het hele gezin van kind tot aan oma, opa is in de kerk." Overigens wordt van een priester niet

Eric van Teijlingen voor de mis in Kenia

verwacht dat hij ritmisch meeklapt maar je gaat vanzelf meedoen. Mooij: "Toen ik in 1965 arriveerde was dat nog niet. Toen was alles nog Latijn. Met de volkstaal en -zang kwamen ook de volksgebruiken, hun eigen manier van vieren."

Terugblik en toekomst

De ene Gerard is 73, de andere 75. Beiden kijken met voldoening terug op hun priesterleven als missionaris in Kenia. En allebei antwoorden ze tegelijk dat de mensen hier voor hen het meest betekend hebben. Pater Mooij is met pensioen en woont in het Mill Hill House in de stad Kisumu. Hij ontvangt

er veel bezoekers. Mensen uit de hele wereld, waaronder jongeren van het missieproject 'Dare2go' (www.dare2go.nl), maar ook medepaters uit Kenia, Kongo en Uganda die de taken hebben overgenomen. "Zolang ik geen problemen voor mijn omgeving blijf ik hier," aldus Gerard Mooij. "Ik ga pas weg als ik echt ziek ben," vult pater Kraakman hem aan. Zo hebben zij hun hart verpand aan de mensen, de Kerk en het land Kenia. Mooij blikt nog één keer terug: "Ik heb mij mijn hele leven altijd zeer gesteund geweten door het thuisfront in Nederland, mijn familie en de thuisparochie." Kraakman valt hem bij. En zo staan

Kenia

Kenia ligt in Oost-Afrika op de evenaar, omgeven door Oeganda, Soedan, Ethiopië, Somalië en Tanzania. Kenia is sinds 1963 een onafhankelijke republiek (voorheen een Britse kolonie). Het land telt ruim 43 miljoen inwoners; 75 procent van de bevolking is christelijk, 33 procent katholiek. Het aartsbisdom Kisumu ligt in het westen bij het Victoriameer, nabij de grens van Oeganda.

de mannen weer even stil bij dat moment op dat stationnetje, in september zestig jaar geleden. <

Eric van Teijlingen

Two Gerry's

Fr. Michael Ochwo vertelt over de 'two Gerry's': "Toen ik als kind opgroeide in een klein dorp in Oostelijk Oeganda, Okwira genaamd, heb ik nooit kunnen denken dat ik ooit contact zou hebben met Europeanen, laat staan met Nederlanders. Als kind zag ik wel geregeld Europeanen, waaronder Nederlanders, die als missionaris werkzaam waren of in dienst van een niet-gouvernementele organisatie. Als kinderen noemden we hen *wazungu*, het Kiswahili-woord voor blanken, en *muzungu* als het om één persoon ging. De tijd verstreek en op een gegeven moment voelde ik roeping tot het missionaire priesterschap; ik meldde mij aan bij Mill Hill. Tijdens mijn vormingsjaren had ik contact met mensen van verschillende nationaliteiten, uit Afrika, Europa en Azië. Sommigen waren mijn docenten, anderen mijn medestudenten. Tijdens mijn opleiding tot missionaris logeerde ik van tijd tot tijd bij Nederlanders, maar altijd maar gedurende een korte periode. In 2005 kwam ik naar Kisumu, waar ik nu al een tijd in hetzelfde huis woon als Fr. Gerry (Gerard) Kraakman. Omdat we dicht bij elkaar in de buurt wonen, heb ik eveneens een sterke band met Fr. Gerry Mooij. De Nederlanders hebben de naam gierig en bekrompen te zijn en sommigen zijn dat misschien ook wel. Mijn eigen ervaring met de beide Nederlandse Gerry's, die ik dus heel goed ken, is dat ze niet alleen hard werken en altijd royaal met hun tijd zijn, maar dat ze ook zorg hebben voor de mensen met wie ze werken. Mijn eigen contact met de twee Nederlandse missionarissen is altijd hartelijk, vriendschappelijk en instructief geweest. Ik zie ten diepste mensen met een menselijke natuur, met de gevoelens die iedereen heeft, en dat heeft een einde gemaakt aan het stereotype beeld dat ik als kind wellicht heb gehad."

De bedoeling van deze serie artikelen is om aandacht te besteden aan de verbeelding van de Bijbel (met name van het Oude Testament) in de kerkelijke architectuur. We behandelen al menige kerk in binnen- en buitenland. We bezochten naast de Noord-Hollandse kerken ook al menige kathedraal of basiliek. Vandaag aandacht aan onze eigen kathedraal en dan met name voor de opening van het Kathedraal Museum Nieuwe Bavo kort voor Pasen.

Opening door Commissaris van de Koning Remkes

Overzicht museum: vaandels en beelden rechts

Het nieuwste museum van Nederland in onze Bavo!

Het oudste museum van Nederland

Ooit bevonden zich in de Oude Bavo (aan de Grote Markt) 33 altaarstukken, er waren wandschilderingen en andere decoraties. Door de Beeldenstorm en het beleg van Haarlem bleef er aan het eind van de 16de eeuw niet veel meer over dan een kale witte kerk. Een paar kunstwerken konden door het stadsbestuur in veiligheid worden gebracht. Die belandden in een speciale vleugel van het stadhuiscomplex, genaamd het Prinsenhof. Gaandeweg werd er allerlei andere en nieuwe kunst verzameld, er werd gerestaureerd (onder meer door Frans Hals) én de vleugel was open voor publiek. Uit getuigenissen uit de 17de eeuw weten we dat mensen van heinde en ver naar de schilderijencollectie kwamen kijken, zoals de Fransman De Monconys die ooit per 'snelboot' in 2,5 uur vanuit Amsterdam naar Haarlem kwam en versteld stond van de mooie schilderijen. Deze stedelijke kunstcollectie met een museaal karakter, gefundeerd op kathedrale kunstschat, vormde de basis van het huidige Frans Hals Museum. We spreken hier niet alleen van het eerste museum van Haarlem, maar zelfs van het aantoonbaar oudste openbare kunstmuseum van Nederland. Bij de opening van het nieuwe Kathedraal Museum in de crypte van de St. Bavokathedraal werden deze herinneringen opgehaald. Ook werd er vermeld dat er in sinds 1893 een heus Bisschoppelijk Museum aan de Jansstraat zat. Een groot deel van die collectie verhuisde later naar het Catherijneconvent in Utrecht.

Het nieuwste museum van Nederland

Op 25 maart van dit jaar was er een grote menigte (veel meer mensen dan verwacht) om de opening van het nieuwe Kathedraal Museum Nieuwe Bavo mee te maken. Het is niet alleen het nieuwste museum van Haarlem, maar zelfs van heel Nederland. Bij het 75-jarig bestaan van de Kathedraal werd in 1974 een Schatkamer geopend in de toen niet meer in gebruik zijnde bisschoppelijke sacristie, een fraai gewelfde ruimte die een intieme sfeer had. Het was wel wat vol. Er stonden eerst ook nog vitrines met oude kerkelijke gewaden, vele kelken en reliekschrijnen; ander kerkelijk vaatwerk stond opgesteld in glazen kasten. Tegen de muur stond een groot zilveren kruis met kandelaars en in een kluis met een glazen deur een prachtige monstrans. In 2009 (de vitrines met de gewaden waren inmiddels naar de kooromgang verhuisd) sloot die Schatkamer haar deuren.

Bredere opzet

Bij de restauratie werd naar ruimte gezocht voor een breder opgezet museum. Die ruimte werd gevonden onder het Hoogkoor van de kerk. De bestaande lage kelders werden uitgegraven tot majestueuze zalen en het middenstuk van het beoogde museum is nu gereed. Pijnlijk is dat de uitgegraven ruimtes onder de zeven straalkapellen, het met een voorlopig casco moeten doen. De bedoeling is dat in de ruimtes onder die kapellen weer de oude collecties uit de Schatkamer worden geplaatst; die in deze nieuwe ruime opstelling goed tot hun recht zullen komen. Het nieuwe pas geopende Kathedraal Museum Nieuwe Bavo wil niet slechts een museum voor kerkelijke kunst zijn. Het wil ook meer aandacht besteden aan wat een kathedraal in het algemeen – nationaal en internationaal – en déze kathedraal in het bijzonder betekent en wat haar plaats is te midden van de vele met name Europese tijdgenoten, zoals bijvoorbeeld de Sagrada Família in Barcelona, Spanje. Daarnaast wil het museum aandacht besteden aan de bouw van en de aanwezige iconografie in de Nieuwe Bavo, de kunstenaars die werk hebben nagelaten in de kathedraal en de huidige restauratie.

De kapel van Lodewijk Napoleon en meer

De eerste expositie heeft als doel de aandacht te trekken van een breder

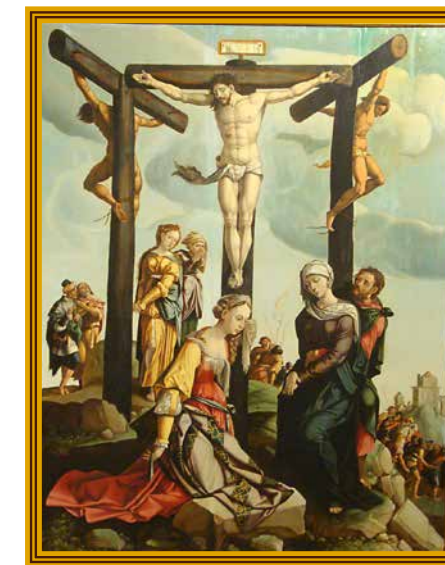

De gevangenen bezoeken, koorkap uit 1480

publiek. Er zijn drie aandachtspunten in de huidige expositie. Ten eerste zijn er kunstvoorwerpen die afkomstig zijn van Koning Lodewijk Napoleon, eigenlijk de eerste koning van Nederland. Tot 1813 werden de gebouwen in zijn hofkapel in het Paleis op de Dam te Amsterdam. In 1814 schonk zijn opvolger Willem I ze aan het Seminarie Warmond. Nadat het seminarie in 1971 werd opgeheven heeft de Bavokathedraal deze objecten in bruikleen gekregen. De paramenten die in de vitrine rechts van de ingang van het museum staan? het zogenaamde Keizerstel? zijn ook afkomstig van Lodewijk Napoleon. In de andere vitrines in de kooromgang staan prachtige paramenten, waarvan het fijne borduurwerk van sommige dateert uit de vijftiende eeuw. Opvallend zijn de koorkap uit 1480 met de zeven werken van barmhartigheid (zie Mattheus 25) en de dalmatiek met de Emmaüsgangers op de rug uit diezelfde tijd. Echt heel bijzonder! In de andere vitrine beneden worden een monstrans en een verfijnde reliekschrijn van Jan Brom geëxposeerd. In de grote hal drie vaandels die ontworpen zijn door Han Bijvoet. Het middelste vaandel, het zgn. 'Hanzevaandel', is volgens deskundigen een Rembrandt onder de vaandels. De bouwheer van de kathedraal, bisschop Callier (geschilderd door Jan Toorop), kijkt u vriendelijk aan.

De kathedraal als kunstwerk

Een tweede zaak waar het museum aandacht aan geeft, is welke kunstenaars meewerkten en meewerken aan de kathedraal. Vele jonge getalenteerden hebben hun bijdrage geleverd. Zoals bijvoorbeeld Jos Cuypers zelf die (heel bescheiden) veel licht doorlatende glas-in-loodramen boven in het Hoogkoor ontwierp. Later kwam als glazenier (niet altijd tot tevredenheid van Cuypers) Han Bijvoet in actie, die de grote transeptramen ontwierp en muurschilderingen op de transeptmuren aanbracht. Verder moeten we de edelsmid Jan Brom noemen die koorhek en preekstoel ontwierp. Maar ook nu nog worden kunstwerken gemaakt

Schilderstuk uit Amsterdam uit de school van Jan van Scorel

ter verfraaiing van de kathedraal, zoals door de kunstenaar Jan Dibbets die de nieuwe glas-in-loodramen heeft ontworpen welke in 2016 in het middenschip zullen worden geplaatst. Een laatste aandachtspunt in het museum is het verschijnsel kathedraal in het algemeen, de bouw van de Nieuwe Bavo in de jaren 1895 - 1930 en de restauratie. De originelen van drie bij de restauratie door een robot gekopieerde en vernieuwde beelden van het Hoogkoor staan nu binnen. Het woord 'museum' betekent letterlijk 'gewijde verblijfplaats van de muzen.' Hier heten Henoeh, Mozes en Jesus en Maria u welkom! Kom gauw! <

Hein Jan van Ogtrop, Plebaan

Gebruik is gemaakt van de openings-toespraken van Antoon Erfemeijer en André Numan bij de openingsplechtigheid van het museum op 25 maart 2015.

Het nieuwe Kathedraal Museum Nieuwe Bavo is toegankelijk voor bezoekers van dinsdag tot en met vrijdag van 10-16 uur. Er wordt een kleine financiële bijdrage gevraagd van € 4,- waarvoor u een gratis kopje koffie krijgt. Zie ook de websites: www.rkbavo.nl en www.kerkengek.nl.

Vreugdevolle bedevaart naar Rome

Samen met Mgr. Punt en zijn hulpbisschoppen Hendriks en Van Burgsteden hebben 800 pelgrims uit Bisdom Haarlem-Amsterdam een bijzondere bedevaart gemaakt naar Rome. De pelgrims kwamen vol van inspiratie en vreugde terug in Nederland.

Hoogtepunten

Een indrukwekkende processie van alle pelgrims vanaf de obelisk midden op het Sint Pietersplein en aansluitend de heilige Mis in de Sint Pieter opende de bedevaart. Later in de week zouden de pelgrims hier terugkomen om van dichtbij de audiëntie met paus Franciscus mee te maken. Ook muzikaal gezien was het een bijzondere reis. De Bavocantorij van het Kathedrale koor verzorgde een privéconcert voor emeritus-paus Benedictus. En tijdens een speciale 4-meherdenking met de ambassadeur van de Heilige Stoel, prins Jaime, verzorgde het Kathedrale koor een zeer indrukwekkend concert.

Vieringen

De vieringen in de prachtige kerken van Rome bleken stuk voor stuk krachtige momenten te zijn. De pelgrims waren zeer

onder de indruk van het bidden en zingen met zo velen samen. Zowel het Kathedrale koor als een speciaal voor de gelegenheid samengestelde Pelgrimskoor luisterden de vieringen op met feestelijke zang.

Divers programma

De pelgrims, ingedeeld in groepen per parochieregio, trokken in de middagen de stad in voor stadswandelingen en het bezoeken van de vele bezienswaardigheden. Antoine Bodar ontving een groep bedevaartgangers in de Santa Maria del Anima en de gezinnen ontmoetten moeder Anima Christi (de moeder-overste van de 'Blauwe Zusters'). De tieners werden rondgeleid door de 'Scavi' en de jongeren waren te gast bij de gemeenschap Sant'Egidio. Zo verspreidde de pelgrims zich door de stad, getooid met het herkenbare rood-wit-blauwe pelgrimssjaaltje.

Rozenkrans

De bisdombedevaart werd afgesloten met een viering in de Sint-Paulus-Buiten-de-Murenbasiliek. Na afloop van de viering kreeg iedere pelgrim persoonlijk een rozenkrans uitgereikt door de bisschoppen. In zijn dankwoord gaf Mgr. Punt aan dat het bisdom zeker verder gaat met het organiseren van dergelijke pelgrimstochten. De vreugde en de positieve geest van alle mensen die zijn meegegaan, hebben een ieder goed gedaan! <

De Romebedevaart in cijfers

- 3 bussen met 137 pelgrims
- 7 vluchten met 505 vliegplaatsen
- 3 bisschoppen
- 20 priesters
- 17 diakens
- 22 seminaristen
- 95 leden van het kathedrale koor
- 50 tieners (inclusief begeleiding)
- 50 jongeren
- 36 kinderen
- 3 religieuzen (m/v)
- 780 pelgrimsboekjes
- 800 liturgieboekjes
- 40 speciale kinderpelgrimsboekjes
- 50 speciale tienerpelgrimsboekjes
- 6 verschillende hotels
- 800 sjaaltjes
- 3 vlaggen
- 1,5 jaar is de jongste pelgrim
- 91 jaar is de oudste pelgrim

Foto: Christianne Chin A Paw

Een reis met vele hoogtepunten...

We kijken terug op een mooie bisdombedevaart, met tal van bijzondere momenten. Voor mij was dit een kans om met allerlei mensen uit ons bisdom in contact te zijn: van kinderen, tieners, jongeren, groepen die ik heb gegend, zomaar mensen onderweg tot de oudste deelnemster van 91 jaar! De heenweg heb ik met de bus gedaan. Zo was er meer tijd voor die informele contacten en het was ook een mooie ervaring.

Rome kende ik (natuurlijk) wel, maar dit bezoek werd toch een unieke ervaring: de processie naar de Sint Pieter, de prachtige Missen met ons kathedraal- en pelgrimskoor, de ontmoeting met emeritus paus Benedictus, de dodenherdenking met prins Jaime, de aanbidding van barmhartigheid in de Sint Jan, de audiëntie met paus Franciscus: het was allemaal onvergetelijk!

Ik heb genoten van het enthousiasme van de tieners, de betrokkenheid van de jongeren, de vragen van de kinderen, de positieve instelling van alle pelgrims. We waren één grote gemeenschap. Dit voelde als: Samen Kerk! Laten we zo verder gaan... In eenheid en verbondenheid met God, met de Kerk, met de paus en de bisschop en met elkaar.

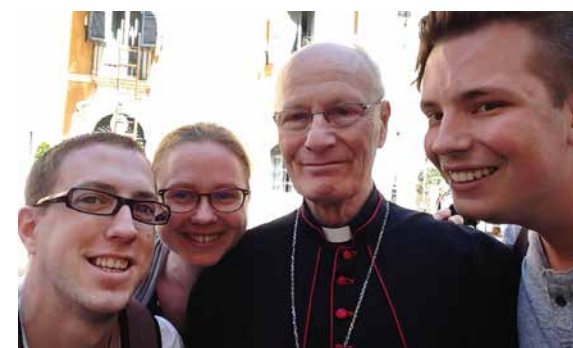
Mgr. Hendriks zegent een jonge pelgrim tijdens de viering in de Sint Pieter
Foto: Christianne Chin A Paw

+Jan Hendriks
Hulpbisschop/vicaris-generaal

Bliksembezoek

Een bliksembezoek. In ons taalgebruik wil dit zoveel zeggen als: een snel en kort bezoek; ziezo, dat heb ik ook weer gehad. In de taal van de Bijbel heeft het een heel andere betekenis. Daar kondigt het een bezoek van de Allerhoogste God aan. Aan zijn verschijnen gaan bliksem en donder vooraf. Maar daarin is Hij niet. Op donder en bliksem volgt een zachte bries. Daarin is Hij en daarin ontmoet Hij jou. Zo was Rome voor mij bij elk groot moment.

De ontmoeting met onze emeritus-paus Benedictus XVI voor zijn verblijf in de Vaticaanse tuinen. Met Mgr. Punt en Mgr. Hendriks zat ik naast hem. Het kathedrale koor zong voor hem geliefde werken. Hij genoot intens. Als afsluiting een bezoek aan de grot van Maria, Regina Caeli. Een zachte bries om ons heen. Daar was God met Maria, dochter van God de Vader. Een ander groot moment: de dodenherdenking in de basiliek Santa Maria in Trastevere, de kerk van de gemeenschap

Mgr. Van Burgsteden te midden van vier jongeren
Foto: Joost Hinfelaar

Sant'Egidio, in aanwezigheid van onze ambassadeur bij de Heilige Stoel. De zang van ons voltallig kathedraal koor, het gebed van onze bisschop, de toespraak van onze ambassadeur, twee minuten stilte en het Wilhelmus. Ook hier was God, Heer van gestorvenen en levenden. Een uur, te groot om het te beschrijven.

Zo was het iedere dag uniek. Ik heb veel bedevaarten meegemaakt: Banneux, Kevelaar, Lourdes, Fatima, Internationale Eucharistische Congressen, en WereldJongerenDagen.

Deze keer was het helemaal anders: een jubel van vreugde in mijn hart.

+ J.G.M. Van Burgsteden s.s.s.
Emeritus hulpbisschop

Interview

Paula | 19 jaar | Eemnes | 1^e jaars MBO doktersassistent
Rosaline | 20 jaar | Eemnes | 2^e jaars HBO-Verpleegkunde

Er is hoop!

Paula en Rosaline reisden mee met het jongerenprogramma tijdens de bisdombedevaart. Ze vertellen over hun bijzondere ervaringen in de Scavi onder de Sint Pieter en tijdens de gesprekken met medepelgrims.

Waarom hebben jullie je aangemeld voor de bisdombedevaart?

Paula: 'We waren beiden heel benieuwd naar de stad Rome omdat er zoveel te zien is: de kerken, de sporen van de lange geschiedenis. En we hoopten dat we samen met leeftijdsgenoten meer verdieping zouden krijgen in het geloof.'

Wat heeft de meeste indruk gemaakt?

Paula: 'Het bezoek aan de Scavi (de opgraving van heidense dodenstad onder de Sint Pieter, red.) vond ik heel speciaal. We kwamen tijdens de rondleiding steeds dichterbij het graf van Petrus. Dat maakte het heel spannend. Toen we er eenmaal waren, kon je een stukje zien. Ik kreeg tranen in mijn ogen.'
Rosaline: 'De kerken hebben me echt geraakt. Het was heel bijzonder om de Mis te vieren met zoveel mensen op zoveel bijzondere plekken.'

Paula: 'Ook de audiëntie was een hoogtepunt! De complete jongerengroep stond vooraan. Hoe de paus ook zou rijden, ik zou hem van heel dichtbij zien. En dat gebeurde ook! Hij heeft zo'n liefdevol gezicht, heel speciaal.'

Rosaline: 'De gebedsviering met aanbidding vond ik persoonlijk ook heel mooi. Dan ben je echt met je geloof bezig: God komt heel dichtbij. Hij toont zijn Liefde doordat je hem alles kunt voorleggen bij het biechten en dat Hij je dat dan kan vergeven.'

Hoe was het om met andere pelgrims te reizen?

Rosaline: 'Het is supergezellig om met andere jongeren op stap te zijn. Je hebt de kans om veel met elkaar te praten, gezellig een drankje te doen en (geloofs)ervaringen te delen. Daarnaast sloten de seminaristen een aantal keer bij ons programma aan. Het was heel prettig om met hen

Paula (links) en Rosaline
Foto: Christianne Chin A Paw

in gesprek te zijn over hun bijzondere levensverhalen.'

Paula: 'Het is heel knap, de keuze die zij gemaakt hebben om hun leven aan de kerk toe te wijden.'

Rosaline: 'Ik ben heel erg bezig met de vraag: *Wat is mijn roeping?* En dan is het mooi om de ervaringen van anderen te horen. Zij hebben stuk voor stuk een lange weg afgelegd om tot een beslissing te komen. Dat geeft hoop voor de weg die ik ga!'

Wat zouden jullie willen meegeven aan de mensen die niet zijn mee geweest?

Paula: 'Ga mee op een volgende bedevaart! Want je ervaart dat je niet alleen staat in je geloof.' Rosaline: 'Soms heb ik het idee dat wat oudere mensen denken: wij zijn de laatste generatie die nog naar de kerk gaat. Maar wij zijn een nieuwe, jonge generatie! En wij zijn actief betrokken bij de kerk.'
Paula: 'Ik weet zeker dat ik het geloof later doorgeef aan mijn kinderen. Er is echt hoop voor de kerk! En dat kan iedereen ervaren tijdens een bedevaart!' <

Een deel van de jongeren samen met de (hulp)bisschoppen
Foto: Christianne Chin A Paw

Woorden van betekenis

'Uw geloof versterken'

Paus Franciscus begroet de pelgrims van Bisdom Haarlem-Amsterdam
Foto: Christianne Chin A Paw

Zeer hartelijk groet ik de gelovigen van het bisdom Haarlem-Amsterdam, op pelgrimstocht in Rome, samen met hun Bisschop Monseigneur Jozef Marianus Punt en zijn hulpbisschoppen. Een bijzondere groet aan het Kathedrale Koor met veel dank voor de prachtige gezangen. Dierbaren, moge het bezoek aan de Apostelgraven van Sint Petrus en Paulus uw geloof versterken en U blijvend herinneren aan de plicht om het Evangelie te verkondigen met een waardig Christelijk leven. Ik zegen U met liefde.

Paus Franciscus | Algemene audiëntie Sint Pietersplein Rome | 6 mei 2015

'Een tocht naar binnen'

Pelgrims. Dit is een indrukwekkende bijeenkomst: 800 pelgrims uit Bisdom Haarlem-Amsterdam. Zo veel mensen en ook groepen jongeren, en dat in 2015! [...] Ik ben zelf ook pelgrim geweest. Niet naar Rome maar naar Santiago de Compostella, en ontdekte dat men deze tochten maakt voor verschillende redenen. Het is een externe tocht, naar het buitenland, maar tegelijkertijd ook een tocht naar binnen, waar ruimte ontstaat voor overdenkingen en spiritualiteit; voor anderen is het een begeleiding van een geliefde tijdens deze tocht, en voor velen is het ook een bezoek aan historische plekken en heiligdommen. [...] We zijn hier bij elkaar om alle burgers en Nederlandse soldaten te herdenken, die stierven in oorlogen en vredesmissies. [...] Om te proberen oorlogen te voorkomen, zetten mannen en vrouwen van onze strijdkrachten en van onze hulporganisaties zich in om de vrede te bewaren en humanitaire hulp te geven. [...] Dit zijn Nederlanders die hun gezin achterlaten om andere gezinnen te helpen. Ook deze helden gedenken wij vanavond. Ik herhaal, we kunnen de vrede niet voor lief nemen. Hier moet hard aan worden gewerkt.

Lees de complete toespraak op www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Z.K.H. Prins Jaime de Bourbon de Parme | Ambassadeur bij de Heilige Stoel | Nationale Dodenherdenking in Rome | Basilica di Santa Maria in Trastevere | 4 mei 2015

Prins Jaime spreekt de pelgrims toe
Foto: Christianne Chin A Paw

De bisdombedevoort in beeld

- 1. >> Wil Groen en mgr. Hendriks onderweg met de bus
- 2. >> Inchecken in de hotels (foto: Ed van der Velden)
- 3. >> Buspelgrim Harry ('nog nooit van Texel af geweest') in de Oostenrijkse bergen (foto: Joost Hinfelaar)
- 4. >> Groepsfoto van de jongeren op de trappen van de Friezenkerk (foto: Joost Hinfelaar)

Foto's: Christianne Chin A Paw (tenzij anders vermeld)

- 1. >> Plechtige processie van de pelgrims door de hoofdingang van de Sint Pieterbasiliek, voorafgaand aan de Eucharistieviering op zondagochtend
- 2. >> Pelgrims verzameld in de Sint Pieterbasiliek voor de Eucharistieviering, op de voorgrond de kinderen
- 3. >> Onder het onder het raam van de Heilige Geest, (bijna) boven het graf van Petrus, wordt de Eucharistie gevierd
- 4. >> De tieners en jongeren brengen met twee spandoeken een groet aan Paus Franciscus tijdens het Regina Coeli-gebed op zondagmiddag (foto: Jeanette Duineveld)
- 5. >> De cantorij van het Kathedrale Koor geeft een privéconcert aan emeritus paus Benedictus. Op de voorgrond vlnr. mgr. Hendriks, de emeritus paus, mgr. Punt (foto: Eric van Teijlingen)

De bisdombedevaart in beeld

De bisdombedevaart in beeld

1. >> Eucharistieviering in de Sint Ignatiuskerk met op de voorgrond het Kathedrale koor

2. >> Ook dit is Rome! Een van de jonge pelgrims eet een lekker ijsje (foto: Marcel de Haas)

3. >> Een van de groepen op pad door Rome onder leiding van pastoor Matthieu Wagemaker

4. >> Herdenking van 4 mei in de kerk van Santa Maria in Trastevere, bijgewoond door Zijne Majesteit Ambassadeur bij de Heilige Stoel, Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Jaime de Bourbon de Parme (links naast mgr. Punt)

Foto's: Christianne Chin A Paw (tenzij anders vermeld)

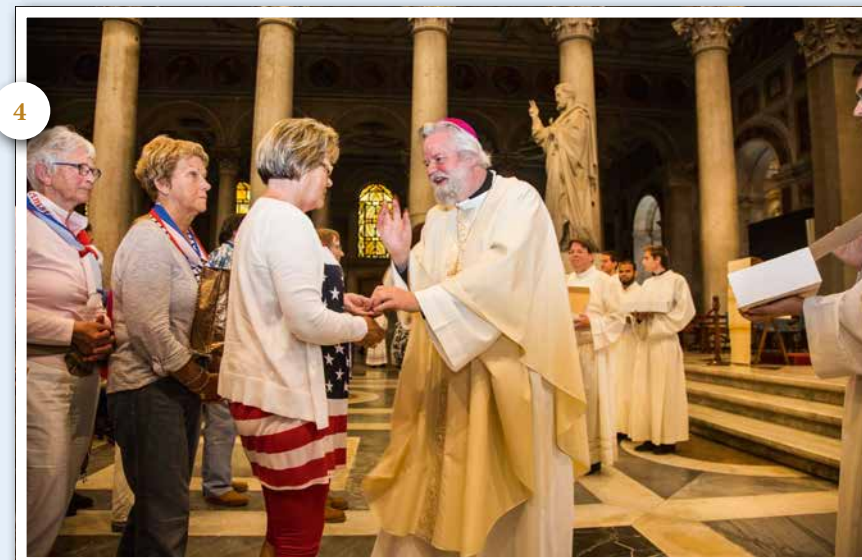
1. >> Pelgrims op pad in Rome bij de Piazza di Spagna

2. >> Aanbidding tijdens de gebedsviering in de Sint Jan van Lateranen

3. >> Antoine Bodar vertelt over de Santa Maria del Anima

4. >> Groepsfoto van de 50 tieners en hun begeleiders voor de Sint Jan van Lateranen

De bisdombedevaart in beeld

1. >> Pelgrims op het Sint Pietersplein in afwachting van de paus

2. >> Voor de pelgrims is een speciaal vak gereserveerd helemaal vooraan het Sint Pietersplein tijdens de algemene audiëntie

3. >> Een van de jonge pelgrims wordt gezegend door de paus (foto: © L'Osservatore Romano)

4. >> De paus ontmoet het Kathedrale koor en wordt door hen toegezongen

Foto's: Christianne Chin A Paw (tenzij anders vermeld)

1. >> Het pelgrimskoor luistert de afsluitende viering in de basiliek Paulus buiten de Muren op

2. >> De meegereisde kinderen zingen samen 'Dank u voor deze nieuwe morgen'

3. >> De vredeswens tijdens de afsluitende viering in de basiliek Paulus buiten de Muren

4. >> Mgr. Punt zegent de pelgrims en deelt rozenkransen uit als herinnering aan de bedevaart

Ontmoeting met de paus

Vijf pelgrims hadden de bijzondere eer om persoonlijk paus Franciscus te ontmoeten na de algemene audiëntie, onder hen zuster Annie, met 91 jaar de oudste pelgrim! Twee van hen vertellen hoe het was om de paus te ontmoeten...

Chris van der Voort (11): “Er waren maar vijf mensen van de groep uitgekozen om de paus een handje te mogen geven, dat maakte het heel speciaal. De audiëntie duurde wel lang, maar dit vergeet ik echt nooit meer. Het deed wel iets met me. Het was een hele bijzondere ervaring!”

Laurens Verbeek (19): “Eén keer eerder heb ik een audiëntie van Paus Franciscus bijgewoond. Toen was het al heel speciaal dat de paus op enkele meters afstand voorbij reedt, maar: ‘dat was het dan ook’. Ik had nooit verwacht dat ik óóit in de gelegenheid zou komen om hem de hand te schudden. De ontmoeting zelf verliep weliswaar heel snel, maar het was heel bijzonder. De paus had een vriendelijke uitstraling en maakte een zeer rustige indruk op mij. Iedereen die de paus had ontmoet, kreeg een speciale Vaticaanse rozenkrans. Deze rozenkrans is voor mij een blijvende

en tastbare herinnering aan een zeer bijzonder moment tijdens de bisdombedevaart naar Rome.” <

Zuster Annie de Groot, Arieke de Greeuw, Chris van der Voort, Romy Helm, Laurens Verbeek. foto: © L'Osservatore Romano

Geschenkenmand

Paus Franciscus heeft namens het bisdom een mand met de volgende geschenken gekregen:

- een fotoboek van de kerken van ons bisdom
- een boekje dat een aantal Caritas projecten (geïnspireerd door paus Franciscus) beschrijft die de laatste jaren door de diocesane Commissie Caritas met gelden van de PCI's zijn gesubsidieerd
- een envelop met persoonlijke wensen voor de paus n.a.v. onze oproep in *Samen Kerk* nr. 3
- een in de Abdij van Egmond gemaakte kaars, met de Spaanse opdruk: ‘het Bisdom Haarlem-Amsterdam bidt voor u’
- zuurkool van de firma Kramer & Zonen B.V. uit Zuid-Scharwoude, hiervan ontvangt de voedselbank in het bisdom 1.000 zakjes
- het pelgrimssjaaltje
- tekeningen van de kinderen

Terugkijken op de reis...

Het was een geweldige reis! De sjaaltjes waren een herkenningsteken voor alle groepen. Leuk om die steeds in de stad tegen te komen. Ineke Peereboom

In Rome heb ik vélen gezien wiens hart écht in brand stond. Ze vertelden me over hoe zeer ze geraakt, en geïnspireerd zijn door alles wat ze zagen en mee maakten. We waren vaak met zijn twee- of drieën in Zijn Naam samen. Op momenten zelfs met zijn achthonderden. Ik heb gezien, en gehoord, hoe intens pelgrims Zijn aanwezigheid hebben ervaren. Op een nieuwe manier, met meer diepgang dan ooit. Diaken Han Hartog

We hebben vele ontmoetingen gehad deze week in Rome: korte en lange gesprekken, zo intens en waardevol. Iedereen was vol aandacht en interesse naar elkaar, dat maakte deze reis heel bijzonder. Margriet de Vries

De saamhorigheid in de groep vond ik heel belangrijk, iedereen lette op elkaar. In de kerken en kathedralen hebben we met een ontzettend grote hoeveelheid mensen samen gebeden en gezongen. Ik zou iedereen zo'n bedevaartreis aanbevelen! Wim Hersbach

We waren op reis met een grote groep tieners en ontzettend leuke begeleiders. Ik vond de Avond van Barmhartigheid heel bijzonder. Er werden liedjes gezongen, je kon je gebeden opschrijven en bij het altaar neerleggen, je kon biechten en bijbelteksten pakken om te lezen. Het voelde heel vertrouwd en iedereen bad op zijn eigen manier in stilte tot God. Elise van der Koogh

Aan het einde van de bedevaart werden wij als verkondigers van het geloof door onze hulpbisschop naar huis gezonden om de boodschap van Hoop te verkondigen. Ondanks kerksluitingen zijn wij mensen van Hoop en Liefde. Dat heb ik deze bedevaart sterk mogen ervaren juist ook in alle ontmoetingen met de diverse pelgrims. Het was voor mij een bedevaart van bemoediging. Pastoor Eugène Jongerden

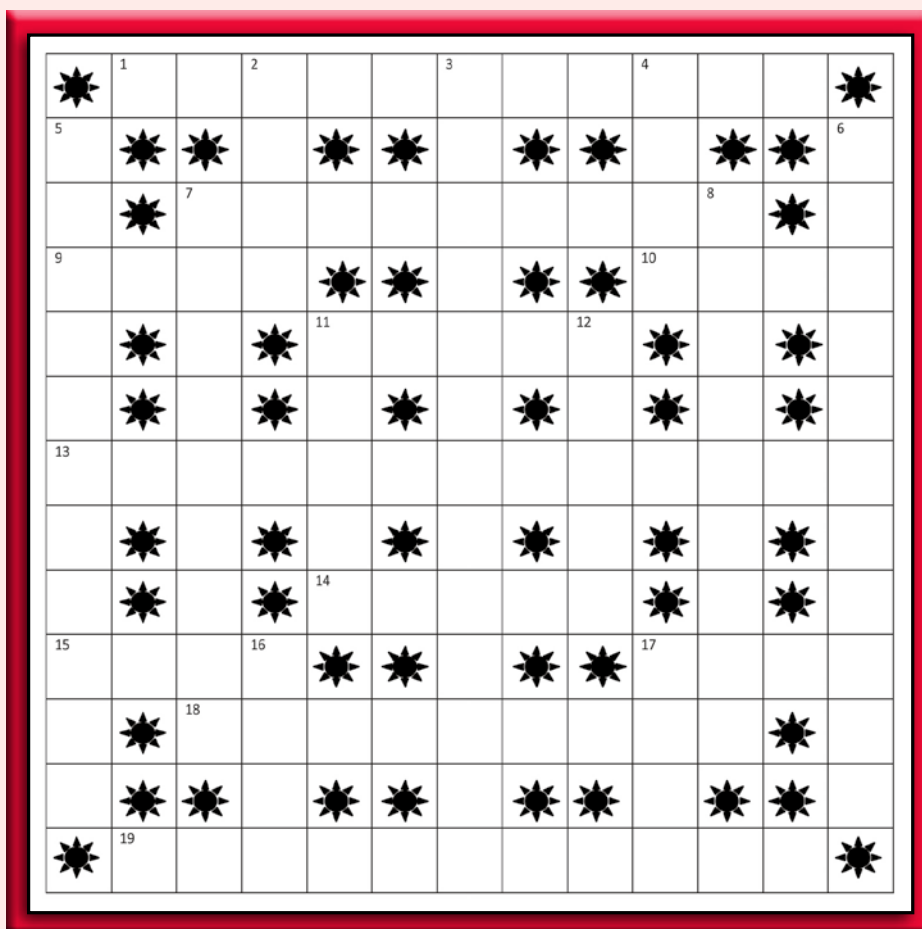
Enkele woorden die bij mij opkomen als ik de bisdombedevaart moet omschrijven: verbondenheid, wereldkerk, organisatie, gemêleerd gezelschap, bezinning, hartverwarmend, dankbaarheid. Corrie Kievith

Samen met mijn man Bart en onze kinderen Claire (5) en Madeleine (bijna 2) hebben we genoten van Rome. Claire heeft naar hartenlust gezongen, geknutseld en naar de catechese geluisterd van o.a. mgr. Hendriks tijdens het gezinsprogramma. Ze vertelde ons dat ze wel in Rome wilde wonen! Tijdens de audiëntie stopte Paus Franciscus om een aantal kinderen te zegenen, waaronder onze Madeleine! Een gebeurtenis die we uiteraard nooit zullen vergeten en altijd in ons hart meedragen. Anne Commandeur

'n beetje crypto

Stuur uw oplossing o.v.v. naam en adres voor 19 juni 2015 naar de redactie van *Samen Kerk*, Postbus 1053, 2001 BB Haarlem. Onder de goede inzenders worden een aantal cadeaubonnen verloot.

De oplossing van de paaspuzzel was 'Mijn hoop is verrezen'.

De winnaars van de paaspuzzel zijn:

- J.H.M. Ranzijn, Egmond aan den Hoef
- C.A. Tol, Volendam
- Chr. Van Lint, Schagen
- A.M. Schrama, Hoofddorp
- Mevr. C.M. de Winter, Vogelenzang
- G.H.F. Olde Olthof, Amsterdam
- A. Imming, Assendelft
- Mevr. J. Wiemann, Hoorn
- Fam. Paauw, Anna Paulowna
- D. Kerssens, Zaandam

Het bisdom heeft wederom massaal de kleurplaten ontvangen, waarvoor dank. De winnares van de kleurplaat is Caitlijn Man-a-Hing, 10 jaar, uit Amsterdam. Van harte gefeliciteerd met je prijs!

Horizontaal

- 1.** Ontevreden wielrijder **7.** Muziek uit een stuk hout? **9.** Op deze school is de politieafdeling gelijk aan beneden **10.** Het proefwerk wordt bijv. hiermee betaald **11.** Geen zware lamp
13. Binnen een klein vangwerktuig verandert je makker in een meisje **14.** Buiten de dijk word je hees? **15.** Gewichtige plaatsbepaling is een grap **17.** Een ministerie met pijn in de Bijbel
18. Godendrank voor een meisje met vrucht? **19.** De beesten eerst laten eten?

Verticaal

- 2.** Een rund op school in Noord-Europa? **3.** Die kachel maakt iedereen ziek **4.** Vogel die erg verkouden is? **5.** Verzoek om woonruimte in het parlement? **6.** Daarin heb je het heel erg naar je zin **7.** Wasgelegenheid zonder vat is sportief **8.** Een geleerde in de kwekerij? **11.** In de politiek niet zo handig? **12.** Zingend in de cel **16.** Heeft een opbouwend land in Scandinavië
17. Twee kleine woordjes, maar het is van één

Je bent helemaal mooi, mijn vriendin!

De modebladen en talrijke televisie- en internetbeelden van vrouwelijk schoon hebben een vervelende bijwerking: nogal wat jonge meisjes zijn uitermate ontevreden over hun uiterlijk. Al snapt iedereen wel dat fotoshopen en urenlang stileren een volkomen kunstmatig resultaat oplevert, toch gaat er een dwang van uit. En niet alleen in ons land: bijvoorbeeld in Latijns-Amerika is het heel gewoon om je lichaam te laten 'verbouwen'. Vrouwen menen dat het hun kansen bij sollicitaties vergroot: je zou er om moeten lachen als het niet zo treurig was.

Nu is een schoonheidsideaal van alle tijden. Hoe een ideale vrouw er uit moet zien, blijkt nogal te verschillen: van brede heupen tot miss Twiggy, we hebben het allemaal voorbij zien komen. Als je dat bedenkt, kan dat al een zekere rust geven. Wat nog meer rust geeft, is een beeld van Maria dat in Venetië te zien is en dat als onderschrift heeft: "Tota pulchra es, amica mea" "Jij bent helemaal mooi, mijn vriendin." Waarom deze regel uit het Hooglied rust geeft, zal ik aan het eind onthullen: eerst een mooi verhaal over dit beeld, dat ik las in een unieke reisgids van Venetië, vol met anekdoten, geschreven door Luc Verhuyck.

Er was een meisje, Dorina Lotti, zestien jaar, (een kwetsbare leeftijd!), die helemaal niet tevreden was met haar uiterlijk. Op een avond kwam ze terug van de vespers in Venetië, en ontmoette een bijzonder mooi meisje dat ze helemaal niet kende. Dit meisje, Laura geheten, kwam ze nu een aantal avonden tegen. Het meisje leek te merken dat Dorina haar schoonheid bewonderde en zei: "Ik kan jou net zo'n schoonheid bezorgen als je bereid bent vanavond in je kamer kaarsen aan te steken, de spiegels te bedekken en de deur op een kier te zetten." Dorina deed dat, maar ze was een klein spiegelkje tegen haar deur

vergeten. Die avond kwamen drie beeldschone meisjes in haar kamer. Dorina was geboeid en verheugde zich op haar eigen metamorfose, tot haar oog toevallig op het spiegelkje viel. Wat zag ze? Ze zag dat de drie een ruw behaarde rug hadden en een lange staart. Dorina vluchtte in paniek weg, maar kwam toen Laura tegen. Pas nu zag ze dat Laura bokkepoten had. In grote angst riep ze Maria aan en op hetzelfde moment loste de gestalte op in een mist. Maria bevrijdde Dorina van haar minderwaardigheidscomplex, zouden we tegenwoordig zeggen.

Als dank werd het beeld van Maria in Venetië neergezet, in de kerk San Nicolo dei Mendicoli.

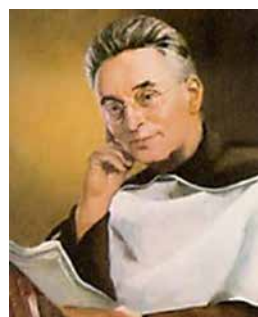
Waarom is het onderschrift nu zo bemoedigend: "Jij bent geheel en al mooi, mijn vriendin?" Dat zit 'm hierin: het drukt het gevoel uit van de bruidegom op de trouwdag ten aanzien van zijn bruid. "Jij bent helemaal mooi." En het mooie is dat hij nog gelijk heeft ook! <

Marcel Poorthuis
 Faculteit Katholieke Theologie

Als er een stapel parochiebladen voor je neus ligt, valt op dat vele bladen een gele omslag hebben. Een opvallende kleur. Voor de paastijd een typische paaskleur. Ongeveer de helft is op A4 formaat (de rest op A5). Het typische B5-formaat (A5 maar wat langer) is in opmars. Het is de lay-out van een professionele parochiebladenondersteuner. In alle bladen een overzicht van vieringen en mis-en gebedsintenties. Een 'In memoriam' en typisch, praktisch parochienieuws ontbreken ook niet. En daarnaast is er nog volop te lezen... Een greep.

In **Limmer toren**, het parochieblad van de H. Corneliusparochie (**Limmen**), geeft de secretaris van het parochiebestuur een uitgebreid verslag over 2014, drie pagina's A4 lang. Daarmee kan iedere parochiaan nalezen wat er allemaal gebeurd is in de parochie. Over iedere maand staat iets geschreven: lief en leed van vrijwilligers, activiteiten van en voor parochianen, bezoeken van de hulpbisschop, discussies over de samenwerking met en in de 'Bron van Levend Water', enz. Wat een goede gedachte om met deze parochiekroniek de parochie te informeren.

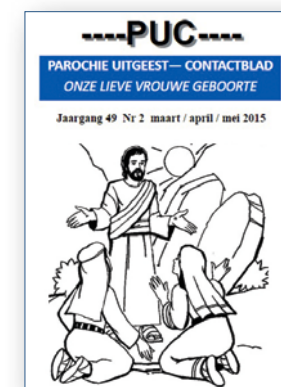

Halfweg, Vijfhuizen, Nieuw-Venep en Buitenkaag organiseren op 5 juni samen een bedevaart naar de Titus Brandsma Gedachteniskerk (Nijmegen). Er wordt een korte film getoond over deze Friese karmeliet en er is een rondleiding. Ook wordt er Eucharistie gevierd. 's Middags wordt Museumpark Orientalis (voorheen Bijbels openluchtmuseum) bezocht, waar de drie monotheïstisch godsdiensten Jodendom, Christendom en Islam worden toegelicht die teruggaan op aartsvader Abraham. Dat het een mooie, inspirerende en ook gezellige – dus katholieke – dag mag worden!

In de H. Adelbertusparochie (**Haarlem**) zitten ze niet stil dit voorjaar, aldus **Onderweg**. In een uitgebreid artikel wordt toegelicht wat er de komende tijd allemaal aan onderhoud wordt gedaan: het Mariabeeld wordt verplaatst (wordt ook de stichtingsteen weer zichtbaar), verbetering van het geluid door de geluidsinstallatie, sommige kerkbanken worden vervangen door stoelen, verlichting wordt hier en daar verbeterd, zelfs de zolders van de kerk krijgen licht, de ramen van de dakkapellen zijn geschilderd en het voorplein is inmiddels helemaal opgeknapt. Alles bij elkaar een flink klus. Chapeau!

► **Uitgeest, Castricum en Heemskerk** organiseren op 13 juni ook een buitendag. Zij blijven in hun eigen regio met een fietstocht. Daarmee willen ze parochianen uitnodigen om de buurtkerken van de parochie in personele unie beter te leren kennen. Er wordt gestart om 10.00 uur en rond 14.00 uur is het rondje langs de kerken gefietst. Deelname kost 5 euro (waarvan de helft naar de lokale voedselbank gaat). We zijn benieuwd wie van de parochianen deken-pastoor Ton Cassee kan bijhouden, want die schijnt te fietsen als een tourwinnaar...

In **De Sint Jacobsschelp** van de parochie H. Jacobus de Meerdere uit **Tuitjenhorn** schrijft pastoor Jan Berkhout in het paasnummer een uitgebreid en interessant artikel over de lijdensweg van Jezus (met nadruk op het 'lijden...'). Het toont maar weer eens aan door welke hel Jezus gegaan is. Maar elders verbindt hij dit met de kruisgingen waarover we vandaag de dag horen. Verderop in een rubriek 'Kerkgeschiedenis' een artikel over emeritus-paus Benedictus XVI. Een goede terugblik op deze belangrijke paus voor de Kerk.

In **het spoor**, informatieblad van de H. Hart - H. Josephparochie (**Hilversum**), kondigt aan dat de drie parochies van de personele unie streven naar één, nieuw, parochieblad. De pastores worden gedeeld, zo ook de bestuursleden, het parochiebureau, jongerenactiviteiten en zelfs vrijwilligers zijn voor meerdere kerken inzetbaar. De websites van de verschillende parochies hebben inmiddels dezelfde opzet, zodat men elkaar (achter de schermen) kan helpen. Hetzelfde gaat gelden voor de parochiebladen... En na de zomervakantie is het dan zover! Succes en we kijken er naar uit. Wel is men daar nog op zoek naar een naam voor het nieuwe, gezamenlijke blad. En voor de bedenker van de winnende naam is er een prijs. Doe gerust mee... Maar misschien zijn we al te laat!

In het parochieblad van **Bennebroek, Van hier uit**, veel aandacht voor twee vrijwilligers die bij de vrijwilligersavond 2015 de parochiële Jozefpenning ontvingen. De heren Aad van der Meer (rechts op de foto) en Hans Balink (links op de foto) kregen allebei dit blijk van waardering (normaal wordt deze onderscheiding slechts aan één parochiaan uitgereikt) voor hun inzet voor de St. Josephparochie. En dat al vele jaren en op allerlei niveaus. Gefeliciteerd.

1

< 1. Tienerkamp BREAK-OUT

Kom deze zomer naar TIENERKAMP BREAK-OUT! Drie dagen lang met leeftijdsgenoten en vrienden samen een onvergetelijke tijd te beleven. Ben je tussen de 12 en 15 jaar? Break-out! en meld je aan voor het tienerkamp van 8 t/m 10 juli in het Julianaklooster in Heiloo, prijs € 75,-. Aanmelden via zusters@olvternood.nl of 072-5054051. >

< 2. Afscheid Econoom Emile Duijsens

Op 26 juni neemt de heer Emile Duijsens, algemeen econoom van het bisdom, afscheid vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Meer dan twintig jaar heeft hij zorg gedragen voor o.a. de financiën van het bisdom. U kunt desgewenst een felicitatiekaart sturen naar het bisdomadres. In het volgende nummer van *Samen Kerk* komt een afscheidsinterview met hem. >

< 3. Gezinsdagen bij O.L.V. ter Nood

Zondag 21 juni wordt weer een gezinsdag bij O.L.V. ter Nood georganiseerd. De dag wordt begonnen om 10.30 uur met een eucharistieviering. Voor kinderen is er kindernevendienst. Aansluitend is er een warme maaltijd in het Julianaklooster. Vervolgens wordt de groep opgedeeld in leeftijdscategorieën. De kinderen van 4-7 jaar, van 8-12 jaar, de tieners en de volwassenen volgen hun eigen middagactiviteit, afgewisseld met sport en spel. Voor de allerkleinsten is er crèche. De volgende gezinsdag is op 6 september. Info: www.olvternood.nl >

< 4. Sint Jansprocessie: 21 juni

Op zondag 21 juni is de jaarlijkse Sint Jansprocessie van Laren. De processie start om 11.00 uur bij de St. Jansbasiliek. Om 12.00 uur is de pontificale hoogmis met Mgr. J. Punt op het kerkhof, van waar om 13.00 uur weer gelopen wordt naar de kerk voor het sluitingslof met Te Deum, Tantum ergo e.d. "Op de weg van de vrede" zal dit jaar het thema zijn van de processie, genomen uit de lofzang van Zacharias over zijn zoon, de heilige Johannes de Doper. Een actueel thema gelet op problemen in het Midden-Oosten bijvoorbeeld. Info: www.sintjansprocessie.nl >

< 5. Kevelaerbedevaart 2015

De diocesane bedevaart naar Kevelaer organiseert een busbedevaart naar Onze Lieve Vrouw van Kevelaer van 29 juni t/m 1 juli. Kevelaer maakt de pelgrim een ander mens. We ervaren daar de genade en moederlijke troost van Maria. Op 29 juni vertrekken de bussen uit o.a. Langedijk, Alkmaar, Beverwijk, Haarlem, Heemstede, Hoorn, Volendam en Amstelveen (bij voldoende opstappers per locatie). De bedevaart wordt begeleid door pastoor Eric van Teijlingen, pastoor Eugène Jongerden en diaken John Versteeg. Thema van de bedevaart dit jaar is: "Maria, troost en vreugde". Iedere dag is er een eucharistieviering. We overwegen de Kruisweg en er is een bijzonder Maria-uurtje. Mgr. Jan van Burgsteden viert op dinsdag een pontificale hoogmis, welke wordt opgeluisterd door het koor en orkest van de basiliek. Info: mevrouw Janny Versteeg (telefoon: 023-5360615 of: zieken@xs4all.nl). >

< 6. Retraite bij O.L.V. ter Nood

Het Missionair Centrum Julianaklooster organiseert met enige regelmaat stille retraites en bezinningsdagen. Van 16 t/m 20 juni over de kracht van de Heilige Geest. Deelnemers worden meer vertrouwd gemaakt met de persoon van de Heilige Geest, de kracht van God, die ons leven wil bezielen en van binnenuit omvormen, door Jezus ook de 'Helper' genoemd. Kosten 'all-in' per persoon: € 185,00. Meer informatie: www.olvternood.nl >

2

3

4

5

6

> 7. Kostbaar middeleeuws textiel, een geheim in gouddraad

Tot en met 16 augustus zijn de mooiste schatten uit de Middeleeuwen te zien in Museum Catharijneconvent te Utrecht: een spectaculaire collectie middeleeuws textiel, met gouddraad en zijde, die vanwege de kwetsbaarheid zelden of nooit te zien is. Deze kostbare kunstschaten waren in de Middeleeuwen duurder dan een herenhuis en behoorden tot het meest kostbare kunstbezit. Op de tentoonstelling zijn ook schilderijen te zien die als voorbeeld hebben gediend voor de borduursels op de gewaden. Bij de tentoonstelling is een uitgebreid activiteitenprogramma samengesteld, zoals lezingen, rondleidingen, workshops, reizen en excursies. Info: www.catharijneconvent.nl >

> 8. Meer kazuifels

In een grote Matisse-tentoonstelling in het Stedelijk Museum Amsterdam zijn ook enkele door de Franse kunstenaar Henri Matisse ontworpen kazuifels te zien. In 1949-1951 bouwde hij (uit dankbaarheid voor een ziekenhuisverzorging) een kapel voor dominicanessen in Vence (Zuid-Frankrijk), voorzien van meubilair, glas-in-loodramen en paramenten. T/m 16 augustus te zien in Amsterdam. Info: www.stedelijk.nl >

> 9. Martelaren van Gorkum: 11 juli nationale bedevaart

Op zaterdag 11 juli is de nationale bedevaart naar Brielle, om de heilige martelaren van Gorkum te gedenken. In onze tijd dat vele christenen, vooral in het Midden-Oosten, hun geloof en leven niet zeker zijn, is het goed om het heiligdom van onze martelaren van Gorkum te bezoeken. De bedevaartsdag begint om 11.00 uur met een pontificale hoogmis met Mgr. J. van de Hende). Om 13.30 uur is er rozenkransgebed en start een parallel jongerenprogramma. Na de kruisweg wordt de dag afgerond om 15.30 uur met de vespers en de ommegangprocessie. Bussen brengen u van station Rotterdam CS naar Den Brielle. Info: www.martelarenvangorcum.nl

Comité Samen-op-weg organiseert busvervoer naar Den Brielle op 11 juli vanuit Zaandam en Amsterdam e.o. Info: dhr. C. Vermolen (chr.vermolen@hotmail.com - 075-6164321). >

> 10. Schuilkerk opgegraven in Obdam

In Obdam zijn medio april jl. in een weiland aan de Lutkedijk bij archeologisch onderzoek resten van een boerenschuur opgegraven, die in de tijd van de Republiek ongeveer 150 jaren dienst deed als rooms-katholieke schuilkerk. Uit historische bronnen was bekend dat de katholieken van Obdam net op het grondgebied van Spanbroek, op ongeveer tien meter afstand van de grens met Obdam, "een mooi nieuw papenhuis getimmerd hadden". Deze schuilkerk was in gebruik van 1649 tot 1803, het jaar waarin de katholieken de beschikking kregen over de dorpskerk in het centrum van Obdam. De Stichting Oud Obdam-Hensbroek nam het initiatief voor deze opgraving, waarbij archeologen en vrijwilligers de kerk vonden en waarschijnlijk ook de pastorie. Zij vonden ook veel restanten van aardewerk, een rozenkrans, twee kruisjes, een metalen madonna van ongeveer 3 cm lengte en enkele muntjes. Mogelijk worden de vondsten tentoongesteld b.g.v. het 125-jarig bestaan van de Sint Victorkerk in 2017. Met dank aan dhr. Jaap Kroon (Stichting Oud Obdam-Hensbroek). >

> 11. Bavo-onderscheiding

Op zondag 19 april ontving koster C.J. Zuidervaart, vanwege zijn vele verdiensten voor liturgie, kerkgebouw en geloofsgemeenschap, het ereteken van St.-Bavo. Deze onderscheiding van het bisdom Haarlem-Amsterdam werd hem door mgr. Jozef Punt toegekend, en hem voor de slotzegen tijdens de Eucharistieviering opgespeld door zijn echtgenote, mw. E. Zuidervaart-Vroom. Een laudatio werd uitgesproken door pastoor F. Bunschoten en vicevoorzitter L. Kramer. De heer Zuidervaart is momenteel 27 jaar koster van de St.-Odulphuskerk te Assendelft. >>

7

8

9

10

11

12

< 12. Open Kloosterdag: 14 juni

De zevende Open Kloosterdag vindt plaats op 14 juni 2015. Aanleiding is het door Paus Franciscus ingestelde kerkelijke Jaar van het Godgewijd leven: "Ik verwacht van jullie ook nog wat ik aan alle leden van de Kerk vraag: houd je niet langer met jezelf bezig, maar ga naar de mensen toe die het gevoel hebben dat ze er niet meer bijhoren." Tijdens de Open Kloosterdag gaat het om religieus leven in deze tijd, in eenvoud en verbondenheid en gekleurd vanuit het eigen charisma van de gemeenschap. Hoe ziet dat eruit? Wat maakt het aantrekkelijk? Hoe beantwoordt het aan een hedendaags Godsverlangen?

Kijk op www.openkloosterdag.nl welke kloosters in ons bisdom geopend zijn. >

13

< 13. Op reis in het Land van Geloven

Met ingang van oktober wordt de cursus "Op reis in het Land van Geloven" opnieuw aangeboden. Deze cursus heeft inmiddels haar sporen verdiend! Al sinds 2007 is deze cursus in verschillende parochies in ons bisdom – én landelijk – met succes aangeboden. We nodigen je van harte uit voor deze virtuele groepsreis met boeiende bestemmingen, waar ruimte is voor verschillende opvattingen, verhalen en ieders persoonlijke, soms heel eigen weg. De cursus-avonden zijn wekelijks op dinsdagavond van 19.30 - 22.00 uur tot eind mei 2016. De cursus opent haar deuren met een gezellige kennismakingsdag op zaterdag 26 september a.s. Info: www.landvangeloven.nl of kom naar de vrijblijvende informatiebijeenkomst op dinsdag 26 juni a.s. om 19.30 uur in de H. Joannes de Doperkerk, Herenweg 171, 1871 EE Schoorl. Graag even aanmelden voor deze bijeenkomst bij karinblaauw@hetnet.nl >

14

< 14. Bedevaarten naar Beauraing

Beauraing is een kleine stad met ongeveer 10.000 inwoners aan de rand van de Belgische Ardennen. Hier is Maria van 29 november 1932 tot 3 januari 1933 drieëndertig maal is verschenen aan vijf eenvoudige kinderen. Maria heeft toen aan hen gevraagd om veel te bidden, om een kapel te bouwen en dat men hier ter bedevaart zal komen. Het Nederlands Beauraing Comité pro Maria Bisdom Haarlem - Amsterdam organiseert van 21 t/m 24 augustus een bedevaart. Info bij R.M. de Lange - Vlaar, 072 - 5710294, RM.delange-vlaar@quicknet.nl >

15

< 15. Kom en zing! Een nieuwe bundel met geloofslieden voor kinderen

Op zaterdag 30 mei wordt in Nieuw-Vennep de nieuwe bundel *Kom en zing!* gepresenteerd. Een unieke uitgave van de KSSG Haarlem-Amsterdam en Adveniat Geloofseducatie met 175 liederen (bekend, minder bekend en gloednieuw!) om te zingen met kinderen. Er zijn twee versies van de bundel beschikbaar, een muziekuitgave met notenschrift (€ 19,50) en een paperback tekstuitgave (€ 12,50). Te bestellen via www.adveniat.nl. >

16

< 16. KJD (jongeren) Festival in Nieuwkuijk

Het KJD Festival 2015 is de Katholieke Jongerendag nieuwe stijl! De hele dag muziek, sprekers, activiteiten, workshops en op zondag de grootse jongeren eucharistieviering in de openlucht. Het KJD Festival is een feest voor iedereen! Ontdek wat je gelooft en geef dat handen en voeten in je leven. Dit jaar heeft het KJD Festival ook weer een interessante line-up van internationale christelijke artiesten waaronder de band Royal Tailor. Het KJD Festival zal plaats vinden op 6 en 7 juni voor jongeren vanaf 12 jaar (de avond en nacht alleen voor 16+). Vanuit ons bisdom zullen er op zondagochtend twee bussen worden ingezet. Opstapplaatsen zijn in overleg met het jongerenpastoraat van het bisdom te bespreken. Een weekendticket kost € 30,- p.p. een zondagsticket € 20 p.p. excl. busvervoer. Parochies kunnen gebruik maken van een speciale actie. Meer informatie via: www.jongbisdomhaarlem.nl of 023-5112635. <

Kerkbalans in actie!

De actie *Kerkbalans* is de grootste geldwervingsactie van Nederland. In 2013 bijvoorbeeld brachten de katholieken via deze actie bijna 54 miljoen op. Daarnaast komt er geld binnen via collecten en kerkelijke diensten. Stegen de inkomsten de afgelopen jaren nog steeds met name door de gulle bijdragen van ouderen, nu zien we dat die met ruim 5% in één jaar zijn gedaald.

Twee kanttekeningen moeten bij deze cijfers geplaatst worden:

- 'Slechts' 40% van de katholieke huishoudens doet met de actie mee. Gemiddeld is de bijdrage van deze huishoudens ongeveer € 80. Per geveer ongeveer € 36.
- Vergeleken met de Protestantse Kerk Nederland moeten we vaststellen dat hun leden minstens drie keer zoveel bijdragen als de katholieken.

Dit jaar hebben we in ons bisdom de besturen geadviseerd om een minimum van 100 euro per huishouden te vragen. Het kerkelijk 'bedrijf' kost nu eenmaal geld. Ook als je er niet wekelijks deel van uitmaakt, gaan de kosten door. Parochies vinden het best lastig om zo concreet over geld te spreken. Gelukkig zijn er ook gevers die veel meer dan genoemde bedragen doneren.

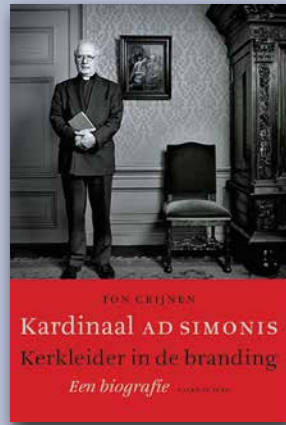
Hier en daar klinken in Nederland de alarmbellen als het om de toekomst gaat. Er is een oudere, fors betalende generatie die niet door een jongere wordt vervangen. De terugloop in kerkelijke uitvaarten, maar ook minder kerkelijke huwelijken en doopsels doen het ergste vrezen voor de langere termijn. Reden genoeg om ook van de geldwerving (nog) meer werk te gaan maken

We hebben dit jaar aan de parochiebesturen een Stappenplan aangeboden om meer uit de actie *Kerkbalans* te halen. We noemden al de richtbedragen. Andere suggesties zijn wervende acties rond bepaalde activiteiten of voor specifieke projecten zoals het onderhoud van een kerkgebouw in een dorp. Ook valt te denken aan het op een andere wijze benaderen van verschillende doelgroepen.

Kortom: er valt nog een wereld te winnen. Goed voor het voortbestaan van de Kerkgemeenschap. Want zonder gezonde financiële basis is het lastig missionair aan de weg te timmeren. <

Martin Frederiks, Stafmedewerker Kerkopbouw

Kardinaal Ad Simonis

Een behoorlijke pil, maar een vlot geschreven boek. Niet vreemd, want kardinaal Simonis is inmiddels boven de tachtig en sinds 1971 bisschop, eerst van Rotterdam en later van het aartsbisdom Utrecht. Dat waren roerige tijden voor de Kerk, die jaren zeventig en tachtig. Denk alleen maar aan het pausbezoek in 1985. Maar waarschijnlijk begon iedere lezer bij het hoofdstuk 'Een welles-nietes spel' aan het einde van het boek (pag. 491 e.v.) over de moeizame relatie met zijn opvolger, kardinaal Wim Eijk. Echter, als je vooraan begint, neemt de schrijver je mee langs het leven van Simonis als kind in Lisse, leerling aan het kleinseminarie in Heemstede en priesterstudent aan het grootseminarie in Warmond. Na de priesterwijding ging hij door naar Rome voor verdere studie. Vervolgens was hij kapelaan in Den Haag, dan bisschop van Rotterdam, aartsbisschop in Utrecht en kardinaal. Kardinaal Simonis stond bekend als trouw verdediger van de Rooms-Katholieke Kerk en het katholieke standpunt. Daardoor kwam hij als dogmatisch over en streng. Maar mensen dichtbij, als familie en medewerkers, maar ook gewone parochianen die de kardinaal ontmoet hebben bij bijv. vormselvieringen, ontdekten de innemende en belangstellende mens Ad Simonis. Door de interviews met veel mensen van heel dichtbij, geeft het boek een goed overzicht van zijn leven en zijn inzet als bisschop. Het is 'oral history' op z'n best. Wel is jammer dat het boek weinig steunt (of kan steunen) op archiefonderzoek, omdat de noodzakelijke archieven nog niet beschikbaar zijn. Dit boek is daarom vast aanleiding voor een nieuw boek in de toekomst over het leven en de betekenis van deze kerkleider in de branding. Je kunt zeggen: welles nietes, maar dit boek is vermoedelijk slechts deel één... En absoluut het lezen waard.

Kardinaal Ad Simonis. Kerkleider in de branding. Een biografie | Ton Crijnen | ISBN 9789056254247 | Uitgeverij Valkhofpers | € 39,50

Creatie en recreatie

Kloosters waren in de Middeleeuwen centra van kunst en cultuur. Ze bouwden kerken en kloostergebouwen. Ze maakten prachtig geïllustreerde boeken, liturgisch vaatwerk, (wand)kleden enz. In het boek 'Creatie en recreatie' vindt u een serie van (korte) artikelen over deze traditie van kunst en cultuur, die nog steeds voortleeft in de kloostergemeenschappen van vandaag. Bijvoorbeeld de muziek in kloosters (gezongen in de kapel, bijv. bij de getijden of als feestliederen bij jubilea), of religieuzen (m/v) die schilderen, beeldhouwen, ontwerpen enz. Sommigen zo verdienstelijk, dat een artikel de titel meekreeg: "Daar ben je toch geen priester voor geworden...". Of neem Zr. Hildegard Michaelis, stichteres van het Liobaklooster in Egmond, die een bijzondere weeftechniek beheerste en schilderde. Kunst was – en is – een vorm van ontspanning, creatie dus als recreatie zoals de titel aangeeft. Dat is niet zomaar wat maken. Nee, alle kunstvormen zijn bedoeld om dichter bij God te komen. Het was dus ook een vrome (kunstzinnige) vorming. Tot in de vorige eeuw was recreatie vaak een gezamenlijke activiteit. Dat valt te lezen uit een artikel over de 'campagnes', de buitenhuizen van de jezuïeten, op loopafstand van de opleidingscentra waar een dagdeel per week verplicht ontspanning werd gehouden. Dat type recreatie bestaat overigens niet meer. Kunst en culturele vorming werd (en wordt) volop beoefend in Nederlandse kloosters en doorgegeven aan de novicen. Een interessant boek voor (kunst)historici en geïnteresseerden, die willen weten of het kloosterleven meer is dan *ora te labora*, bidden en werken.

Creatie en recreatie. Cultuur en ontspanning in het kloosterleven | J. van Gennip, V. Poels, M.A. Willemsen (bundel) | ISBN 9789087044695 | Uitgeverij Verloren | € 23,00

Bouwadvies Groot Holland

Zelfstandig onderdeel van de Monumentenwacht Noord-Holland. Wij zijn gespecialiseerd in:

- Aan- en verkoopkeuringen
- Meerjaren onderhoudsplannen
- Adviezen over vergunningen en subsidies
- Kostenramingen en begrotingen
- Begeleiding, toezicht en opleveringskeuringen
- Bestekken en werkschrijvingen

T: 075 6474586 F: 075 6474593
info@bouwadviesgroot Holland.nl

Veerdijk 32, 1531 MS Wormer
Postbus 379, 1520 AJ Wormerveer

Monumentenwacht Noord-Holland

Bouwkundige inspecties en adviezen aan particulieren, ondernemingen, stichtingen en overheden over monumentale gebouwen in Noord-Holland

- Beoordeling van offertes en prijsopgaven
- Bereikbaarheids- en veiligheidsplannen

info@monumentenwacht Noord-Holland.nl
www.monumentenwacht Noord-Holland.nl

T: 075 6474588
F: 075 6474593
Veerdijk 32, 1531 MS Wormer
Postbus 79, 1520 AB Wormerveer

DENK JE EROVER PRIESTER TE WORDEN?

Kijk eens op www.tiltenberg.org of kom langs op De Tiltenberg!

Grootseminarie St. Willibrord
Zilkerduinweg 375
2114 AM Vogelenzang
tel. 0252 345 345
www.tiltenberg.org

Wilt u de priesteropleiding steunen?
Uw gift is zeer welkom op rek.nr.
NL64 INGB 000 000 5464
t.n.v. Het Grootseminarie

VREEKER BEGRAAFPLAATSSERVICE

www.begraafplaatservice.nl

Padverhardingen	Grafdelven
Groenbeheer	Graven ruimen
Boomverzorging	Op- en herbegraven
Beschoeiingen en keurwanden	Grafkelders
Oplossingen voor grondwateroverlast	Urnen bestemmingen
Knekelputten	Aanleg en uitbreiding
Grafbekisting, loopplanken en transportkar	Renovatie en herindeling
Natuursteen, Grafmonumenten	Onderhoudswerkzaamheden

De Hout 47, 1607 HB Hem
T: 0228-544484 • F: 0228-544651

BETROKKEN
DUURZAAM
VERNIEUWEND

Met zorg betrokken

UITVAARTVERZORGING A. DE JONG

sinds 1966 een vertrouwd gezicht voor een uitvaart vanuit het bisdom

persoonlijke begeleiding vanuit een familiebedrijf

Alle persoonlijke en rituele wensen zijn mogelijk.

voor vrijblijvende inlichtingen: tel.: (020) 676 1337
Cliostraat 42, 1077 KJ Amsterdam, dejong@uitvaart.nl
www.amsterdamuitvaart.nl

lid van de BGNU uitvaartverzekeringen

www.weeknederlandsemissionaris.nl

Luisteren met je hart

Steun de Week Nederlandse Missionaris

Steun ons op IBAN:
NL30 RABO 0171 2111 1

mensen met een missie
Week Nederlandse Missionaris
productie door
Mensen met een Missie

Bisdombedevaart Rome

Een trotse en blije bisschop Punt werpt een blik op de pelgrims op het Sint Pietersplein voor de algemene audiëntie met paus Franciscus.

Vanaf 1 juni is een uitgebreide terugblik op de bisdombedevaart beschikbaar via www.bisdomhaarlem-Amsterdam.nl.

Foto: Christianne Chin A Paw